

ЗВО «Університет Короля Данила»

**Експрес-підготовка до НМТ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
за тестами минулих років
(2009-2023)**

ЧАСТИНА 1

**ФОНЕТИКА. ОРФОЕПІЯ.
ГРАФІКА. ОРФОГРАФІЯ.
ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ.
БУДОВА СЛОВА. СЛОВОТВІР**

Збірник тестів

Івано-Франківськ
2024

УДК 811.161.2:81

П 30

ISBN 978-617-7901-92-0

Рекомендовано до друку вченою радою
ЗВО «Університет Короля Данила»
(протокол №3 від 26 жовтня 2023 року)

Рецензенти:

В.М. Бойчук – кандидат філологічних наук, завідувач кафедри перекладу та філології ЗВО «Університет Короля Данила»;

Ю.С. Стахмич – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології та перекладу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Упорядниця – **Петрів Ольга Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу та філології ЗВО «Університет Короля Данила»

Експрес-підготовка до НМТ з української мови за тестами минулих років (2009-2023) : Частина 1. Фонетика. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Будова слова. Словотвір : Збірник тестів / упоряд. Петрів О.І. Івано-Франківськ, 2024. 116 с

У збірнику-практикумі за тематичним принципом подано тести зовнішнього незалежного оцінювання й національного мультипредметного тесту з української мови, які було запропоновано здобувачам освіти з 2009 до 2023 року.

Збірник тестів стане в пригоді при підготовці до ЗНО та НМТ школярам старших класів, студентам фахової передвищої освіти, учителям-словесникам, усім, хто вдосконалює свої знання з української мови.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Фонетика. Графіка. Орфоепія	5
Наголос	5
Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків.....	10
Орфографія	17
Спрощення в групах приголосних	17
Чергування <i>у-в, і-й</i>	20
Правопис ненаголошених <i>е, и, о</i> в коренях слів	22
М'який знак. Сполучення <i>йо,ьо</i>	25
Апостроф	29
Подвоєння літер.....	32
Правопис префіксів	37
Чергування приголосних звуків	40
Велика літера і лапки	42
Правопис слів іншомовного походження	48
Правопис складних іменників і прикметників	52
Правопис прислівників	56
Правопис частки <i>не</i> з різними частинами мови.....	63
Правопис сполучників	66
Орфографічні помилки (на різні теми)	68
Лексикологія	73
Пряме й переносне значення слова	73
Синоніми. Антоніми	75
Пароніми. Омоніми	80
Лексичне значення слів іншомовного походження.....	82
Лексична помилка	83
Уживання слів і словосполучень	89
Фразеологія	91
Фразеологізм – значення.....	91
Фразеологізм – синонім	98
Фразеологізм – антонім.....	100
Фразеологізм у реченні і тексті	102
Будова слова. Словотвір	107
Відповіді	112
Перелік слів з нормативним наголосом	114

Пояснювальна записка

Збірник-практикум містить найбільш типові тести зовнішнього незалежного оцінювання та національного мультипредметного тесту з української мови, які було запропоновано школярам і студентам упродовж 2009-2023 років.

На ринку комерції представлено величезний асортимент навчальних посібників і довідників, які пропонують різноманітні тестові завдання з української мови на всі теми відповідно до чинної шкільної програми. Цей збірник відрізняється від інших тим, що має на меті допомогти школярам і студентам серед усього масиву завдань зосередитись саме на тих, які *найчастіше і з найбільшою ймовірністю* трапляються на зовнішньому незалежному оцінюванні й національному мультипредметному тесті. Іншими словами, він дасть змогу старанному здобувачеві знань *швидко зорієнтуватися*, які теми заслуговують його найбільшої уваги. Після деяких назв розділів подано перелік підтем, які варто ретельно повторити, а далі основне – тести ЗНО для формування відповідних мовленнєвих навичок. Крім того, школяр чи студент сам зможе простежити, як часто тест на певну тему траплявся на ЗНО, тому й оцінити його ймовірність надалі.

Підготовку до НМТ варто здійснювати за тестами минулих років ще й тому, що вони, як показала практика, час від часу *повторюються* (бувають абсолютно такі ж самі або дуже схожі).

У збірнику питання тестів передано точно так само, як було на ЗНО чи НМТ. Це важливо, адже часто буває так, що випускник школи, ліцею, гімназії чи студент закладів фахової передвищої освіти знає тему добре, але формулювання питання йому не до кінця зрозуміле, тому в нього виникають сумніви. «Набивши руку» на всіх можливих і zarazom однотипних тестах, він зберігатиме спокій і впевненість у своїх силах, адже уже готовий до всіх можливих формулювань.

Джерелами цього збірника є тести попередніх років ЗНО та НМТ, розміщені:

- на сайті Українського центру якості освіти (<https://testportal.gov.ua/testy-mynulyh-rokiv/>);
- в онлайн-тестувальнику з української мови на сайті Львівського регіонального центру оцінювання якості освіти (<http://lv.testportal.gov.ua:8080/>);
- в освітньому інтернет-ресурсі zno.osvita.ua (<https://zno.osvita.ua/>).

З повагою – упорядниця

ФОНЕТИКА. ГРАФІКА. ОРФОЕПІЯ

НАГОЛОС

1. На перший склад падає наголос у слові

- А віршовий
- Б підлітковий
- В корисний
- Г фаховий

2. На перший склад падає наголос у слові

- А загадка
- Б ненависть
- В перекис
- Г експерт

3. На перший склад падає наголос у слові

- А ринковий
- Б течія
- В тризуб
- Г звести

4. На перший склад падає наголос у всіх словах, ОКРІМ

- А причіп
- Б косий
- В жалюзі
- Г випадок

5. На перший склад падає наголос у слові

- А цінник
- Б течія
- В русло
- Г випадок

6. Перший склад наголошений у слові

- А ознака
- Б рукопис
- В разом
- Г люблю

7. На перший склад падає наголос у слові

- А жалюзі
- Б випадок
- В перепис
- Г проміжок

8. На перший склад падає наголос у слові

- А текстовий
- Б зручний
- В визвольний
- Г фаховий

9. Перший склад наголошений у слові

- А дрова
- Б жалюзі
- В перепис
- Г дочка

10. На другий склад падає наголос у слові

- А позначка
- Б центнер
- В довідник
- Г каталог

11. На другий склад падає наголос у слові

- А листопад
- Б олень
- В курятина
- Г літопис

12. Другий склад наголошений у слові

- А приятель
- Б нести
- В відгомін
- Г переляк

13. Другий склад наголошений у слові

- А запитання
- Б сантиметр
- В одинадцять
- Г завдання

14. На другий склад падає наголос у слові

- А котрий
- Б кілометр
- В одинадцять
- Г привезти

15. На другий склад падає наголос у слові

- А центнер
- Б кишка
- В перепис
- Г листопад

16. На другий склад падає наголос у слові

- А листопад
- Б поняття
- В вантажівка
- Г горошина

17. На другий склад падає наголос у слові

- А бешкет
- Б вимога
- В колесо
- Г донька

18. На другий склад падає наголос у слові

- А черговий
- Б псевдонім
- В ознака
- Г осока

19. На другий склад падає наголос у слові

- А одинадцять
- Б черговий
- В цемент
- Г кидати

20. На другий склад падає наголос у слові

- А кропива
- Б вірші
- В запитання
- Г босоніж

21. На другий склад падає наголос у слові

- А читання
- Б солодощі
- В обіцянка
- Г донька

22. На другий склад падає наголос у слові

- А начинка
- Б позначка
- В травестія
- Г рівнина

23. На другий склад падає наголос у слові

- А однаковий
- Б добовий
- В щовесни
- Г сантиметр

24. На третій склад падає наголос у слові

- А кропива
- Б одноразовий
- В отаман
- Г однаковий

25. На третій склад падає наголос у слові

- А каталог
- Б завдання
- В феномен
- Г камбала

26. Правильно підкреслено літеру на позначення наголошеного звука в слові

- А дочка
- Б завдання
- В новий
- Г роблю

27. Правильно підкреслено літеру на позначення наголошеного звука в слові

- А олень
- Б колесо
- В читання
- Г випадок

28. Позначте рядок, у якому в усіх словах наголошений другий склад:

- А дочка, подруга, вимова, гуртожиток, русло
- Б новий, спина, виразно, завдання, попереду
- В предмет, рукопис, ненавидіти, фартух, вітчим
- Г середина, боязнь, вимога, горошина, каталог
- Д літопис, олень, несла, добуток, партер

29. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово).

(1)Чотирнадцятого (2)листопада трапився курйозний (3)випадок:
(4)мережа магазинів (5)«Решето» продала покупцям цілий (6)центнер
(7)курятини всього за (8)сімдесят гривень, про що свідчив (9)виразний
(10)цінник.

НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

- А 1, 3, 6, 8
- Б 1, 4, 7, 10
- В 2, 3, 6, 9
- Г 2, 4, 5, 10

30. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово).

Психологиня, (1)донькаа моєї (2)подруги, пообіцяла (3)принести (4)черговий (5)фаховий журнал, де зробила (6)позначки щодо цікавих (7)випадків (8)підліткових (9)уподобань.

НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

А 1, 4, 6, 9

Б 2, 3, 5, 7

В 1, 3, 5, 9

Г 2, 4, 6, 8

31. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово).

(1)Відгомін перелітних птахів, глибокі (2)колії на розмитому дощамі (3)чорноземі, перший (4)приморозок, (5)буриштинове й багряне листя, струшене (6)листопадом, – усе це (7)ознаки (8)чарівної осені.

НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

А 1, 3, 7

Б 4, 5, 8

В 1, 2, 6

Г 4, 7, 8

32. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово).

Ще в (1)підлітковому віці (2)вподобаннями Андрія були (3)читання (4)довідників, (5)фахових журналів з історії та пошук (6)відомостей про (7)український (8)визвольний рух.

НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

А 1, 4, 7

Б 3, 5, 6

В 1, 2, 8

Г 3, 4, 8

СПІВВІДНОШЕННЯ ЗВУКІВ І БУКВ. ОСНОВНІ ВИПАДКИ УПОДІБНЕННЯ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ

1. Виділена буква позначає однаковий звук у кожному слові рядка

- А засвітити, зломити, зчищати
- Б садочок, фут**б**оліст, дивина
- В корот**т**ший, вит**т**рачати, позат**т**орік
- Г **ц**арювати, **ц**имбаліст, **ц**ікавий
- Д анекдот, покрівля, **к**раяти

2. Виділена буква позначає однаковий звук у кожному слові рядка

- А межувати, жалюгідний, круті**ж**
- Б харків'янин, забр**ь**оха, різний
- В привокзальний, красен**ь**, морок
- Г дзеленькати, мороз, зобов'язати
- Д шіст**с**от, майструвати, митець

3. Підкреслена буква позначає той самий звук в усіх словах рядка

- А фужер, левкой, марафон, симфонія
- Б пишеться, тюлень, стіл, тьмянний
- В хибний, хвалько, схопити, мох
- Г просьба, сім'я, прихильність, сяйво
- Д колесо, мокрий, вокзал, скупість

4. Підкреслена літера позначає той самий звук в усіх словах рядка

- А шум, дивишся, сидиш
- Б кіт, тримати, агенттство
- В мороз, просьба, зілля
- Г сяйво, віісті, засяяний
- Д вужчий, джміль, журнал

5. Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка

- А вітер, гігантський, твоя
- Б шістсот, дивуєшся, шанець
- В вокзал, кава, рукотворний
- Г у книжці, жіноцтво, обережно
- Д тітонька, тьохкає, тямущий

6. Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка

- А жук, важко, подружці
- Б пощана, молищся, наш
- В вираз, зять, записник
- Г хоробрий, кігті, поріг
- Д сім, невіістіці, веснянка

7. Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка

- А зіставити, просьба, зябра
- Б усміщці, смієшся, посмішка
- В несється, тюльпан, тмяно
- Г перифраз, фонетика, любов
- Д край, вокзал, закріплення

8. Підкреслені літери позначають той самий звук в усіх словах рядка

- А доріжка, стежці, огороджений
- Б ягідка, подзьобувати, радяться
- В рюкзак, Великдень, жилетка
- Г айсберг, соколинй, світовй
- Д осьдечки, знімання, зів'янути

9. Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка

- А погляд, кладка, передзвін
- Б сьорбати, весняний, всюди
- В захист, розвиватися, пізній
- Г нитці, баскетбол, молитва
- Д край, вокзал, закріплення

10. Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка

- А просьба, Острог, вєсти
- Б боротьба, мабуть, юність
- В відсоток, футбол, Ятрань
- Г сокіл, якби, колотнеча
- Д човник, чигирин, заручини

11. Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка

- А чобіт, лічба, каччі
- Б жолудь, отож, книжці
- В зір, відзимувати, газз
- Г потічок, аякже, кроки
- Д добрий, під'дїхати, вигляд

12. Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка

- А сьомий, шість, сюди
- Б здогад, зяблик, низка
- В літак, квітчати, нитка
- Г межа, ложці, дужка
- Д лук, анекдот, ковдра

13. Виділена буква позначає той самий звук в усіх словах рядка

А увінчати, німий, кінь, петунія

Б важко, життя, обмеженість, сторож

В розписаний, слово, успіх, кількість

Г помітніший, торкнутися, гуркіт, шістнадцять

Д розкіш, подушці, штучний, поширити

14. Виділені букви позначають однаковий звук у кожному слові рядка

А джміль, добро, дріб

Б просьба, вісь, сьогодні

В дзбан, зберегти, зжати

Г вчиться, тьмяний, боротьба

Д якби, гвалт, екзистенція

15. Виділені літери позначають той самий звук у всіх словах рядка

А доріжка, миєшся, широкий

Б шістсот, Тбілісі, метелиця

В свято, осінній, просьба

Г Великдень, аякже, ґрунт

Д будинок, бджола, Дніпро

16. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

А Заспівала сопілочка осьдечки за вікном.

Б Відповідаючи їм, не забудьте подякувати.

В Ці квітки можна обміняти в касі вокзалу.

Г Лікувальні можливості живокосту безмежні.

17. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

А Якби не стримінгові сервіси, здоров'я глядачів не викликало б занепокоєння.

Б Поціновувачі «мильних опер» годинами сидять, мов приклеєні до диваннів.

В Хвороблива пристрасть до серіалів значно посилює гіподинамію.

Г А довге сидіння підвищує ризик розвитку серцево-судинних захворювань.

18. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

А Через пандемію COVID-19 на футбольних трибунах нині доволі порожньо.

Б Та справжні фанати не припиняють уболівати за улюблені команди.

В На одному з матчів кумедний вигляд мав Роналдо, якого попросили надягнути маску.

Г Незалежно від рівня «зірковості» ніхто не має права наражати на небезпеку інших.

19. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

А У Києві для слабозорих людей презентували 3D-модель Софійського собору.

Б Цей соціальний проєкт розширить доступ до туристичних місць Києва особам з особливими потребами.

В На сайті КМДА повідомляють, що конструкцію встановлено за кошти добродійників і за сприяння низки громадських організацій.

Г Рельфна модель допоможе слабозорим людям «побачити руками» архітектурну пам'ятку.

20. Звук [т] треба вимовляти на місці пропуску в усіх словах рядка

А [..]еатральний, турис[..]ський, лауреа[..]

Б каш[..]ан, [..]вірний, боро[..]ьба

В жура[..]ься, зіпсу[..]ий, [..]ихенький

Г факульта[..]ив, моло[..]ьба, субо[..]а

Д лісниц[..]во, розпи[..]ати, [..]ретій

21. Звук [д] треба вимовляти на місці пропуску в усіх словах рядка

А на[..]звуковий, [..]іалог, му[..]рець

Б баске[..]бол, пі[..]ручник, по[..]орож

В пі[..]ніжжя, приро[..]ний, б[..]жілка

Г моло[..]ець, [..]оцільний, [..]звінкий

Д рі[..]ний, ін[..]ивід, проїз[..]ний

22. Звук [д] є на місці пропуску в обох словах рядка

А ві..бити, проїз..ний

Б фу..бол, зорепа..

В б..жола, з..авна

Г по..якував, ..ружба

Д сві..чити, про..аж

23. Звук [д] є в кожному слові рядка

А кладка, футболіст, город

Б ведмідь, десять, джерело

В баскетбол, душа, дзвінок

Г податок, дятел, звідти

Д дитина, боротьба, день

24. Звук [д] треба вимовляти на місці пропуску в усіх словах рядка

А му[..]рість, [..]жерельний, досві[..]

Б пі[..]бити, баске[..]бол, електропоїз[..]

В тиж[..]невий, водоспа[..], [..]алекоглядний

Г астерої[..], переїз[..]ний, [..]рібнесенький

Д пере[..]овсім, по[..]звонити, [..]ублікат

25. Звук [d] треба вимовляти на місці пропуску в усіх словах рядка

А [...]овжелезний, по[...]звякувати, скла[...]ка

Б оселе[...]єць, мене[...]жмент, роз[...]авати

В пона[...]плановий, поси[...]еньки, фу[...]бол

Г скла[...]ання, моло[...]іжний, спа[...]ковість

Д спо[...]обатися, ві[...]повідний, бу[...]івля

26. Букви я, ю, є позначають два звуки в кожному слові рядка

А бутоньєрка, святковий, в'юн

Б екологія, повітря, обов'язок

В надвечір'я, мрія, браконьєр

Г весілля, явір, ластів'ятко

Д пацієнт, люстерко, жульєн

27. Звук [й] є в кожному слові рядка

А ємність, підйом, бюро

Б йогурт, браконьєр, бязь

В цвях, бойовий, круїз

Г веселий, гравюра, віньєтка

Д серйозно, привілеї, яблуко

28. Однакова кількість звуків і букв у всіх словах рядка

А висаджують, зозулястий, перемивають

Б дзвонити, п'ятниць, український

В йодистий, з'єднування, сьогодні

Г підйомний, щебечуть, джміль

Д походжає, щирість, їстоньки

29. Однакова кількість звуків і букв у кожному слові рядка

А заощаджувати, ячання, майоліка

Б перекладати, зав'язь, роз'ятрити

В узлісся, зчорніти, восьмитонний

Г колумбієць, щасливий, дзюдоїст

Д узбережжя, яблунька, розмаїтість

30. Однакова кількість звуків і букв у всіх словах рядка

А надзьобувати, юшечка, щасливець

Б бджолосім'я, розмаїтість, обличчя

В єднання, сором'язливість, щирість

Г джерельце, льодовий, щільний

Д зшивати, рум'янець, дзеркальце

31. Однакова кількість звуків і букв у кожному слові рядка

А проїжджають, щєбінь, вибоїна

Б юрмитись, ляскати, баластний

В зброєносець, ліщина, ялинник

Г вибілюють, яблунька, затишшя

Д щоденний, ялівець, дієздатність

32. Однакова кількість звуків і букв у кожному слові рядка

- А п'ятниця, їстоньки, яблунька
- Б якість, кукурудза, український
- В гайок, об'єднання, сьогодні
- Г серйозний, щебечуть, джміль
- Д рюкзак, перемивають, кар'єра

33. Однакова кількість звуків і букв у кожному слові рядка

- А прислів'я, мавпячий, Київщина
- Б сьогодні, балтієць, дзижчати
- В тубетейка, віджити, щипати
- Г водяний, м'якенький, щиглик
- Д тріщить, сум'яття, дев'ять

34. Однакова кількість звуків і букв у всіх словах рядка

- А тьохкає, колючий, творіння
- Б віщунка, йоржик, беззоряний
- В прощає, паляниця, обов'язковість
- Г пробудження, ящик, тріщить
- Д господиня, кузня, їдальня

35. Однакова кількість звуків і букв у кожному слові рядка

- А юридичний, щеплення, більярд
- Б дзюдоїст, Ольвія, шампінйон
- В шлягер, Бессарабія, узбережжя
- Г щитоносець, Макіївка, дюжина
- Д б'ють, від'єднання, барельєф

36. Однакова кількість звуків і букв у всіх словах рядка

- А заїжджати, щирість, їстоньки
- Б дзвонити, п'ятниця, український
- В йодистий, з'єднання, сьогодні
- Г сприйнятий, щебечуть, джміль
- Д висаджують, зозулястий, перемивають

37. Кількість букв і звуків однакова в кожному слові рядка

- А дзвін, ескадрилья, вишня
- Б любов, пасьянс, щупальце
- В київський, пояснення, шістсот
- Г жульєн, різьбяр, неприязнь
- Д ячмінь, джерельце, лінощі

38. Кількість звуків і букв однакова в кожному слові рядка

А походжає, якість, їстоньки, яблунька

Б кукурудза, п'ятниць, український, п'ять

В гайок, об'єднування, сьогодні, їдуть

Г серйозний, щебечуть, джміль, рясний

Д рюкзак, рядно, перемивають, кар'єра

39. Позначте рядок, у якому в усіх словах при вимові відбувається уподібнення приголосних:

А безшумний, доріжка, (на) стежинці, просьба

Б дьогтю, кузня, пругкий, казка

В піднігтьовий, зцідити, боротьба, співачці

Г сережка, двигтить, стіжки, зчистити

Д пісня, вокзал, рюкзак, ложка

ОРФОГРАФІЯ

СПРОЩЕННЯ В ГРУПАХ ПРИГОЛОСНИХ

1. Спрощення у групах приголосних на місці пропуску позначається на письмі в усіх словах рядка

- А блис..нути, улес..ливий, очис..ний, реміс..ник
- Б проїз..ний, хрус..нути, балас..ний, віс..ник
- В доблес..ний, якіс..ний, хрес..ний, випус..ний
- Г безшелес..но, гіган..ський, виїз..ний, облас..ний
- Д корис..ний, заздріс..но, хворос..няк, тріс..нути

2. Спрощення приголосних позначається на письмі в усіх словах рядка

- А пристрас..ний, щас..ливий, шіс..надцять, об'із..ний
- Б захис..ник, студен..ський, корис..но, облас..ний
- В водоочис..ний, свис..нути, перс..ні, корис..ливий
- Г зліс..ний, аген..ство, особистіс..ний, перехрес..ний
- Д капос..ний, контрас..ний, доблес..ний, тиж..невик

3. Правильно написано всі слова в рядку

- А рідкісний, ненависний, захистний
- Б форпостний, пісний, кількісний
- В шістсот, кістлявий, студенський
- Г улесливий, цілістний, шелеснути
- Д тріснути, тиждневик, контрастний

4. Спрощення в групах приголосних треба позначати на письмі в усіх словах рядка

- А балас..ний, піз..ній, міжоблас..ний
- Б гіган..ський, щас..ливий, заздріс..но
- В буревіс..ник, форпос..ний, радіс..но
- Г сер..це, щотиж..невик, шіс..надцять
- Д чес..но, корис..ливий, шелес..нути

5. Спрощення в групах приголосних на місці пропуску позначається на письмі в усіх словах рядка

- А корис..ний, балас..ний, проїз..ний
- Б безжаліс..ний, кіс..лявий, щас..ливий
- В блис..нути, влас..ний, щотиж..невий
- Г ненавис..ний, швидкіс..ний, форпос..ний
- Д зап'яс..ний, радіс..ний, контрас..ний

6. Спрощення в групах приголосних треба позначати на письмі в усіх словах рядка

- А сер..цевий, проїз..ний, аген..ський
- Б артис..ці, захис..ний, безчес..ний
- В пес..ливий, пристрас..ний, буревіс..ник
- Г тиж..невий, шіс..надцять, швидкіс..ний
- Д радіс..ний, перехрес..ний, заздріс..ний

7. Спрощення в групах приголосних треба позначати на письмі в усіх словах рядка

- А свис..нути, ненавис..ний, пес..ливий
- Б тиж..невий, тріс..нути, захис..ник
- В навмис..но, провіс..ник, хвас..нути
- Г радіс..ний, аген..ство, ціліс..ний
- Д балас..ний, перехрес..ний, зліс..ний

8. Спрощення приголосних на письмі треба позначати в усіх словах рядка

- А безвиїз...ний, облас...ний, зап'яс...ний
- Б заздріс...ний, волейболіс...ці, очис...ний
- В безчес...ний, щас...ливий, шіс...надцятий
- Г пристрас...ний, шіс....десять, улес...ливий
- Д цінніс...ний, особистіс...ний, тиж...невий

9. Спрощення в групах приголосних треба позначати на письмі в усіх словах рядка

- А ус..ний, благовіс..ний, тиж..невик
- Б безшелес..ний, безвиїз..ний, зап'яс..ний
- В гус..нути, кіс..лявий, провіс..ницький
- Г тріс..нути, контрас..ний, рідкіс..ний
- Д захис..ник, протес..ний, кількіс..ний

10. Спрощення в групах приголосних треба позначати на письмі в усіх словах рядка

- А доброчес..ний, якіс..ний, балас..ний
- Б безвиїз..ний, захис..ник, тиж..невий
- В ненавмис..ний, аген..ство, запіз..но
- Г радіс..ний, студен..ство, пристрас..ний
- Д блис..нути, перехрес..ний, абонен..ський

11. Спрощення в групах приголосних треба позначати на письмі в усіх словах рядка

- А блис..нути, улес..ливий, очис..ний, реміс..ник
- Б тиж..невий, хрус..нути, балас..ний, провіс..ник
- В доблес..ний, якіс..ний, заздріс..но, випус..ний
- Г безшелес..но, гіган..ський, виїз..ний, облас..ний

12. Позначте рядок, у якому в усіх словах спрощення в групах приголосних позначається на письмі:

А шелес..нути, безжаліс..но, невіс..ці, влас..ний

Б ціліс..ний, безкорис..ливий, хворос..няк, беззахис..но

В мес..ник, безпристрас..но, безвиїз..но, чес..ний

Г наміс..ник, інтеліген..ський, совіс..ливий, піс..ний

13. НЕ потрібна жодна буква на місці пропуску в усіх словах рядка

А ціліс..ність, балас..ний, проїз..ний

Б жаліс..ний, свис..нути, контраст..ний

В блис..нути, тиж. невик, капуста..няк

Г форпос..ний, ненавис..ний, віс..ник

14. Позначте рядки, у яких в усіх словах спрощення в групах приголосних позначається на письмі:

1 піз..ній, гіган..ський, безсовіс..ний, балас..ний

2 цінніс..ний, виїз..ний, швидкіс..ний, перехрес..ний

3 заздріс..ний, кіс..лявий, бороз..на, улес..ливий

4 тиж..невий, пристрас..ний, чес..но, міжоблас..ний

5 волос..ний, особистіс..ний, зліс..ний, капос..ний

6 зап'яс..ний, очис..ний, захис..ник, буревіс..ник

7 звіс..но, блис..нути, пес..ливий, щас..ливий

ЧЕРГУВАННЯ У-В, І-Й

1. Прийменник у на місці пропуску слід уживати в усіх словах рядка

А перебував ... Ватикані, експонат ... музеї, наймиліше ... світі

Б поїхати ... відрядження, птах ... небі, купити ... аптеці

В побувати ... Львові, квітник ... саду, покласти ... узголів'я

Г приведення ... відповідність, участь ... форумі, оселя ... рушниках

Д висновок ... статті, запевнили ... добросусідстві, вишня ... цвіту

2. Потрібно поставити у на місці всіх пропусків у рядку

А було .. Києві, лежала .. шухляді, плавала .. воді

Б знімки .. фотографа, ліси .. хвої, читати ..голос

В перерва .. навчанні, їхати .. вагоні, десь .. річці

Г бути .. формі, осінь .. Каневі, допоможе ..війти

Д гуляв .. лісі, улюблений ..читель, блиск .. очах

3. Літеру у треба писати на місці всіх пропусків у рядку

А написати ... твітері, підніматися ... гори, постукав ... вікно

Б зайти ... фейсбук, написала ... творі, перемиг ... змаганнях

В обговорити ... вайбері, поглянути ..гору, проживає ... Фастові

Г разом з ..чителем, списалися ... телеграмі, відпочивала ... Сваляві

Д дякував ..сім, фестиваль ... Полтаві, зареєструвався ... інстаграмі

4. Прийменник у на місці пропуску слід уживати в усіх словах рядка

А висновок ... статті, експонат ... музеї, птах ... небі, участь ... форумі

Б поїхати ... відрядження, наймиліше ... світі, покласти ... узголів'я, здали ... архів

В побувати ... Львові, квітник ... саду, залишиться ... спогадах, купити ... аптеці

Г вишня ... цвіту, мешкала ... Індії, оселя ... рушниках, віра ... безсмертя

Д перебував ... Ватикані, запевнили ... добросусідстві, приведення ... відповідність, заявити ... відповідь

5. Потрібно поставити у на місці всіх пропусків у рядку

А побував ... Полтаві, заголовок ... журналі, пташенята ... гнізді

Б бузок ... цвітінні, літак ... хмарах, повідомили ... новинах

В впадати ... вічі, записано ... статуті, місця ... автобусі

Г квітка ... вазоні, світло ... кімнаті, розчиняється ... молоці

Д костюм ... шафі, подивитися ... вічко, постукав ... двері

6. Потрібно поставити в на місці всіх пропусків у рядку

А гуляли ... саду, написано ... творі, зібрався ... відпустку

Б позичити ... Ірини, записано ... журналі, зустрічі ... академії

В успіхи ... бізнесі, малювала ... альбомі, побував ... музеї

Г живуть ... Олександрії, вихід ... місто, черга ... магазині

Д узяла ... тумбочці, приїжджав ... Житомир, співала ... опері

7. Літеру в треба писати на місці пропуску в рядку

А прем'єра ... театрі «Колесо»

Б пишний прийом ... Парижі

В замовити ... фотоательє «Сяйво»

Г ... «Всесвіті» з'явилася публікація

Д затишні готелі ... Святогірську

8. Букву в треба писати на місці обох пропусків рядка

А ..мова (домовленість, угода, договір), ..мова (вимога, пропозиція)

Б ..права (спеціальне завдання), ..права (адміністративна установа)

В ..лада (керівні органи), ..лада (право керувати кимось або чимось)

Г ..ступ (початок навчання в університеті), ..ступ (виймка, що нагадує сходинку)

Д ..клад (грошова сума, внесена до банку), ..клад (порядок, заведений у родині)

9. Прочитайте уривок.

Людина велична (1) своїх крайнощах: (2) мистецтві, коханні, самопожертві, (3) відданості і (4) егоїзмі. (5) се ж світу найчастіше не вистачає саме золоті середини.

Літеру у слід писати на місці всіх цифр, окрім

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Д 5

10. Літера у ставиться в реченні

«(1)плив на підлеглих здійснюється (2) атмосфері міжособистісних (3)заємодій (4) групі і є важливим (5) аспекті управлінської результативності»

на місці цифри

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Д 5

ПРАВОПИС НЕНАГОЛОШЕНИХ *Е, И, О* В КОРЕНЯХ СЛІВ

1. Літеру *е* треба писати на місці обох пропусків рядка

- А в..сняне мар..во
- Б вир..нає сон..чко
- В в..личезний п..ріг
- Г заст..бнути к..шеню
- Д кр..шталеве джер..ло

2. Літеру *е* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А б..регти, восьм..ро, шел..ст, п..ріжок
- Б з..леніти, виш..нька, к..шеньковий, ч..рнетка
- В мавп..ня, книж..чка, вел..тень, тр..вожний
- Г шерш..нь, визволит..ль, м..гдаль, в..селоці
- Д ріднес..нький, жод..н, кис..нь, с..зонний

3. Літеру *е* на місці пропуску треба писати в кожному слові рядка

- А р..тельно, горл..чко, мар..во
- Б зуп..нися, кл..котіли, стеж..чка
- В п..ріг, справ..длиий, ст..блина
- Г з..рнина, зад..вився, л..вада
- Д заб..рати, оп..рація, оч..рет

4. Літеру *е* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А стеж..чка, в..рховий, тр..мтіти
- Б зл..тіти, кр..вавий, з..мляний
- В ос...редок, кр..латий, пл..кати
- Г мар..во, бл..щати, підн..бесний
- Д мереж..во, п..кти, побіл..ний

5. Букву *е* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А ск..листий, бр..ніти, кач..чка
- Б в..рховний, кор..дор, р..берце
- В вибор..ць, зб..рігається, ц..тата
- Г кл..котіти, прич..пити, р..шітце
- Д кош..чок, р..місник, розробл..ний

6. Літеру *о* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А ч..рнетка, щ..тина, ч..тири
- Б ч..рнило, веч..рові, пш..но
- В щ..ка, менш..сті, пш..ниця
- Г пекуч..сті, увеч..рі, ч..рний
- Д свіж..сті, ш..сти, ж..натий

7. Літеру *и* треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А вар..во, вул..чка, вовч..ня, схов..ще
- Б кот..чок, печ..во, виховат..ль, вогн..ще
- В водич..нька, добр..во, страхов..сько, пал..во
- Г русалч..н, кринич..нька, парканч..к, згар..ще
- Д плет..во, поради..ця, посміхов..сько, доньч..н

8. Літеру *е* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А увеч..рі, увічл..во, упередж..ний
- Б оч..видячки, змал..чку, ч..мдуж
- В беззаст..режно, гр..мить, змуш..ний
- Г б..нтежний, к..рівний, кл..котить
- Д кр..мезний, наб..рати, упевн..ний

9. Правильно написано всі слова в рядку

- А левада, кишенья, мережево
- Б серпанок, побачиння, палиця
- В морозиво, марево, метушня
- Г криниця, мерихтіння, шелест

10. Позначте рядок, у якому в усіх словах потрібно писати літеру *и*:

- А бад..лина, благоч..стивий, кр..хкий, ж..виця;
- Б вар..во, меж..річчя, вич..пурений, кр..шталь;
- В п'яГт..річка, заруч..ни, нев..димка, обітн..ця;
- Г зач..нати, виконав..ця, знів..чити, вел..чина;
- Д нож..чок, печ..во, викор..нити, оз..ратися.

11. Літеру *е* треба писати в усіх словах рядка

- А ст..хати, ст..повий, квіт..нь
- Б зал..вати, майст..р, леб..диний
- В пригв..нтити, чер..да, шел..стіти
- Г ос..литися, к..шеня, л..дацюга
- Д д..ржати, тр..мтіти, щєб..тати

12. Літеру *е* треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А мар..во, міл..на, кл..котати, м..тушня
- Б л..вада, зв..личений, ск..лястий, зач..пити
- В мисл..ння, утвор..ний, прав..ло, гр..чаний
- Г ш..ршавий, заскр..готав, бер..зень, заст..лати
- Д крап..лька, віт..рець, пов..рнутися, зд..рати

13. Букву *е* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А увеч..рі, увічл..вість, упередж..ний
- Б оч..видячки, змал..чку, ч..мдуж
- В беззаст..режно, кр..шити, змуш..ний
- Г б..нтежний, к..рівний, кл..котить

14. Букву *и* треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

А височ..на, відгр..міти, вогн..ще

Б власн.ця, кош..чок, пост..лити

В заб..рати, ч..рговий, тр..вожний

Г печ..во, шел..стіння, др..жати

15. Букву *е* треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

А об...режно, тр...вожний, пол...тіти

Б мер..хтіння, вч..нити, ол..нятко

В підгр..бти, зач..кати, надв..чірок

Г вел..тень, гр..мить, кр..мезний

16. Літеру *е* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

А н..сти, вит..рати, гр..чаний, зел..ніти

Б реш..то, кол..со, вис..пати, кл..котати

В зач..пити, розпоч..нати, п..кти, ч..брець

Г мар..во, прич..пити, ш..птати, гороб..ня

Д тр..мтіти, ос..литися, ненав..діти, куч..рявий

17. Літеру *е* потрібно писати в усіх словах рядка

А шел..стіти, мар..во, нож..чок

Б кр..мезний, л..цедій, сут..ніти

В кр..шталик, в..селка, ож..лець

Г об..ремок, віт..рець, зач..кати

18. Літеру *и* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

А тр..вога, абр..кос, м..тушливий

Б мер..діан, теор..тичний, др..жати

В см..ренний, хр..стіянин, м..телик

Г х..мерний, завм..рала, д..ригент

Д д..станція, вист..лати, дз..ркальний

М'ЯКИЙ ЗНАК. СПОЛУЧЕННЯ *ЙО, ЬО*

1. М'який знак треба писати на місці обох пропусків у словах

- А пробиваєт..ся промін..чик
- Б заход..те до книгозбір..ні
- В гуцул..ське різ..блення
- Г чотир..ох велет..нів

2. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А перелаз..те, стежин..ці, памороз..
- Б уман..ський, люд..ми, пісен..ці
- В л..лється, поглян..те, гір..кий
- Г волос..кий, брун..ці, різ..блення

3. М'який знак треба писати на місці обох пропусків у рядку

- А їдал..ня не працює, далеке майбут..не
- Б ткац..кий верстат, срібний лан..цюжок
- В на тонкій жердин..ці, стан..те поруч
- Г обчислювал..ний прилад, дон..чине свято

4. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А крад..кома, ослін..чик, виріз..блений, мал...ва
- Б волос..кий, дівчинон..ці, зац..вірінькати, воєначал..ник
- В ган..бити, ковал..ський, лос..йон, вигул..кнути
- Г консул..ський, буд...те, вит..охкувати, задзелен..чати

5. Знак м'якшення треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А мистец..кий, учител..ство, камін..чик
- Б малесен..кий, одягаєт..ся, мен..ший
- В жмен..ці, винос..те, виріз..блений
- Г він..чати, запоріз..кий, жен..шень

6. М'який знак треба писати на місці пропуску в обох словах рядка

- А Оксан..чин медал..йон
- Б бад..орий барабан..щик
- В хар..ківський бул..вар
- Г трипіл..ська кул..тура

7. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А кол..оровість, промін...чик, різ...бяр
- Б гагауз...кий, гет...манщина, тис...нява
- В дівчинон...ці, ковал...ський, лос...йон
- Г піднос...ся, надзелен...чати, посид...мо

8. М'який знак треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А кан..йон, учител..ський, камін..чик
- Б жен..шеневий, одягаєт..ся, чотир..ма
- В повін..чати, слиз..кий, малесен..кий
- Г жмен..ці, порт..єрний, виріз..блений

9. М'який знак на місці крапок треба писати в усіх словах рядка

- А долон..ці, піклуєт..ся, промінец..
- Б передден.., міс..кий, дивуєш..ся
- В близ..кість, чотир..ох, матін..чин
- Г т..охкати, людс..кість, радіст..ю

10. М'який знак треба писати на місці обох пропусків у рядку

- А виставковий павіл..йон, шановне пан..ство
- Б громадянс..ка позиція, здаєт..ся в оренду
- В п'ят..сот гривень, перевірка знан..
- Г абсолютна мен..шість, пол..ське посольство
- Д підійти близ..ко, гетьман..ський палац

11. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А малесен..кий, по-угорс..кому, базікаєш..
- Б п'ятнадцят..ох, лан..цюг, сіл..ський
- В радіс..ть, нен..чин, розливаєт..ся
- Г л..лється, їдал..ня, волинс..кий
- Д близ..ко, болгарс..кий, нян..ці

12. М'який знак на місці крапок НЕ треба писати в усіх словах рядка

- А багрянец.., чіткіс..ть, п'ят..десят
- Б вагаєш..ся, скрин..ці, ослін..чик
- В хустин..ці, тіт..чин, хар..ків'янин
- Г русал..чин, питаєш.., нен..чин
- Д радіст..ю, лан..цюг, різ..бяр

13. М'який знак на місці пропуску НЕ треба писати в усіх словах рядка

- А лял..чин, кін..чик, щас..тя
- Б совіс..тю, близ..ко, американ..ський
- В ковз..кий, камін..чик, сер..йозний
- Г познач..мо, кин..мо, ріж..мо
- Д л..лється, секретар.., пол..ський

14. Усі слова написано правильно в рядку

- А польовий, рельєф, камінчик, дівчиньці
- Б боязкий, медальйон, порт'єра, гуаш
- В різбяр, подільський, гребінчик, сімдесят
- Г ін'єкція, нюанс, тоньший, няньчити
- Д кізоньці, він'єтка, батальйон, ательє

15. Без м'якого знака на місці пропуску треба писати всі слова рядка

- А мен..ший, Марин..чин, брин..чати, ц..вах
- Б кін..чик, воротар.., дзелен..чати, інтер..єр
- В сер..йозний, чотир..ма, нен..чин, доповід..дю
- Г корін..ці, куз..ня, с..вітловий, дівчинон..ці
- Д шіст..десят, Поділ..ля, сен..йор, облич..

16. М'який знак на місці крапок НЕ ТРЕБА писати в усіх словах рядка

- А багрянец.., чіткіс..ть, п'ят..десят
- Б вагаєш..ся, скрин..ці, ослін..чик
- В хустин..ці, тіт..чин, хар..ків'янин
- Г русал..чин, питаєш.., нен..чин
- Д радіст..ю, лан..цюг, різ..бяр

17. М'який знак НЕ пишеться в усіх словах рядка

- А міл..ярд, ойкан..ня, мен..ший
- Б Уман..щина, Поділ..ля, Бат..ківщина
- В безбат..ченко, змагаєш..ся, віс..сю
- Г ін..ший, жен..шень, спіл..чанський
- Д кин..мо, ріж..мо, насип..мо

18. М'який знак на місці пропуску НЕ пишеться в усіх словах рядка

- А дівчин..ці, порад..те, сіл..лю
- Б кур..йозний, соломин..ці, тон..ший
- В батал..йон, сяд..те, ремін..чик
- Г куз..ня, смієш..ся, голубон..ці
- Д велетен..ський, Галин..ці, посун..ся

19. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А кол..оровий, ослін..чик, виріз..блений
- Б волос..кий, мал..ва, волин..ський
- В дівчинон..ці, ковал..ський, лос..йон
- Г байкал..ський, гет..манщина, тис..нява
- Д буд..те, задзелен..чати, крад..кома

20. Без знака м'якшення на місці пропуску треба писати всі слова в рядку

- А хар..ківський, стіл..чик, матін..чин
- Б жовч..ю, прес-пап..є, ковал..ський
- В миш..як, хустин..ці, Галин..чин
- Г рибал..ці, перелл..ється, жул..єн
- Д Ул..яна, зган..битися, уман..ський

21. Прочитайте речення.

Коли переконуєт(1)ся, що все йде за його сценарієм, малює(2)кий жайвір починає повіт(3)но, ніби на невидимій ниточ(4)ці, піднімається в т(5)мяну височину.

М'який знак треба писати на місці всіх цифр, окрім

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Д 5

22. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

А мал..овничий, з..омка, опрац..ований

Б давн..окиївський, чотир..ох, ра..он

В кра..овий, пен..ок, прац..овитість

Г с..орбати, сер..озний, багат..ом

Д с..огодні, пізн..ого, кол..оровий

23. Літеру й треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

А баталь..он, сер..озний, сь..омга

Б фе..єрверк, бо..овий, буль..он

В зна..омство, кань..он, кра..овий

Г кур..озний, гость..овий, лось..он

Д шампінь..он, чотирь..ох, сень..ор

24. Букву й треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

А кромань..онець, сер..озний, бо..овий

Б зна..омство, баталь..он, тра..єкторія

В привіле..ований, гость..овий, буль..он

Г шампінь..он, треть..ого, кур..озний

25. Позначте рядки, у яких усі слова пишуться без м'якого знака:

1 Уман..щина, майбут..нє, мен..ший, бджіл..ці

2 землян..ці, яблун..ці, ремін..чик, емул..сія

3 буквар.., ін..ший, куз..ня, чотир..ма

4 тон..ший, ніч.., перелаз..мо, рибал..ці

5 сопіл..ці, домен..щик, степ.., удар..те

6 ад..ютант, ковз..кий, україн..ський, кан..йон

7 ц..вях, наріж..те, різ..бяр, бояз..кість

АПОСТРОФ

1. Апостроф треба писати на місці обох пропусків рядка

- А рел..єф міжгір..я
- Б п..ятий під..їзд
- В присв..ятити сім..ї
- Г сер..йозний об..єкт
- Д люб..язна конс..єржка

2. Апостроф треба писати на місці обох пропусків у рядку

- А п..ять відсотків, б..юджетний кодекс
- Б розпочинати кар..єру, св..яткові заходи
- В кишеньковий комп..ютер, розв..язати рівняння
- Г зар..яджати батарею, громадянське об..єднання
- Д опинитися в міжгір..ї, поширити на пів..Європи

3. Апостроф пишеться в усіх словах рядка

- А пів..яблука, марнослів..я, скип..ятити, без..ініціативний
- Б львів..янин, підрум..янений, з..являтися, ф..юзеляж
- В подвір..я, пан..європейський, р..яжанка, трав..янистий
- Г торф..яний, між..ярусний, кон..юнктура, дев..яносто
- Д Лук..яненко, Св..ятослав, Мар..яна, Карп..юк

4. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А черв..ячок, в..юнкий, р..юмсати
- Б без..іменний, п..єса, з..єднаний
- В пір..їнка, трав..янистий, зів..яти
- Г міл..ярд, жнив..яний, пред..явник

5. Апостроф треба писати на місці обох пропусків у рядку

- А велике сузір..я, роз..ятрена рана
- Б очікувана прем..єра, духм..яна страва
- В гарне ім..я, швидкий пор..ятунок
- Г досвідчений різьб..яр, високий бур..ян

6. Апостроф пишеться в усіх словах рядка

- А відв..язати, п..юре, Лук..яненко, м..ята
- Б верф..ю, транс..європейський, кон..юнктура, дзв..якати
- В к..юрі, інтерв..ю, відіб..ється, з..явитися
- Г тім..я, від..їжджати, возз..єднання, ін..єкція
- Д М..юнхен, під..юджувати, верб..я, подвір..я

7. Апостроф пишеться в усіх словах рядка

- А верхів..я, довір..я, різдв..яний, пов..язаний
- Б круп..є, міжбрів..я, р..яска, з..юрмитися
- В Мін..юст, верб..я, перемир..я, інтерв..ю
- Г сузір..я, під..яремний, зв..язківець, б..юджет
- Д зав..язь, роз..єднати, ін..єкція, бр..яжчати

8. Апостроф на місці крапок треба ставити в усіх словах рядка

- А під..яремний, краков..як, рутв..яний
- Б П..ятихатки, без..язикий, брукв..яний
- В розіб..єш, з..єднаний, присв..ятити
- Г об..їжджати, Лук..янівка, сер..йозний
- Д сором..язливий, торф..яний, зап..ястя

9. Апостроф треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка, ОКРІМ

- А розм..якнути, бультер..єр, Лук..ян, різнобарв..я
- Б рум..янець, кон..юнктивіт, інтерв..ю, В..єтнам
- В відв..язати, дит..ясла, бар..єрний, Аліг..єрі
- Г солов..їний, Мін..юст, інтер..єр, між..ярусний
- Д подвір..я, об..єднання, пів..юрти, пів..Європи

10. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А зім..ятий, реп..ях, жираф..ячий
- Б матір..ю, між..ярусний, бур..ячок
- В з..єднати, кур..йозний, міжгір..я
- Г тім..я, розв..язання, св..ятковий
- Д кав..ярня, черв..як, медв..яний

11. Апостроф треба писати на місці всіх пропусків у рядку

- А черв..як, надвечір..я, кав..яр
- Б верхів..я, миш..як, сер..йозний
- В грав..юра, з..юрмитися, арф..яр
- Г сузір..я, під..їхати, духм..яний

12. Апостроф треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А надвечір..я, в..юниться, сором..язливий
- Б св..яткування, з..єднання, ластів..ятко
- В фортеп..яно, р..ясенький, черв..ячок
- Г під..язиковий, медв..яний, кур..єрський

13. Апостроф треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А з..явитися, надвечір..я, ін..єкція
- Б миш..як, різьб..ярство, нав..ючений
- В В..ячеслав, Св..ятослав, Х..юстон
- Г під..юдити, грав..юра, слов..янин

14. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А від..ємний, підв..ялити, супер..ядро
- Б ін..єкційний, між..ярусний, б..ювет
- В з..єднати, кур..йозний, суб..єктивізм
- Г інтер..єр, розм..якшувати, ф..юзеляж

15. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А пуп..янок, м..юзикл, арф..яр
- Б н..юанс, матір..ю, між..ярусний
- В кав..ярня, розв..язка, дит..ясла
- Г м..якоть, п..єдестал, б..юлетень

16. Позначте рядок, у якому в усіх словах пишемо апостроф:

- А зів..ялий, горохв..яник, зарум..янитися, дріб..язковий
- Б вольтер..янець, Мін..юст, відв..язати, круп..яний
- В в..юнкий, духм..яний, торф..яний, підв..язати
- Г невід..ємний, розм...якнути, медв..яний, від..їжджати

17. Без апострофа треба писати всі слова в рядку

- А верб..я, кур..йозний, тьм..яний
- Б моркв..яний, розз..явити, цв..яшок
- В дзв..якнути, ін..екція, різдв..яний
- Г дво..ярусний, різьб..яр, Лук..янович
- Д духм..яний, присв..ята, прим..ятий

18. Позначте рядки, у яких усі слова пишуться з апострофом:

- 1 м..ятний, роз..ятрений, присв..ята, пом..якшити
- 2 в..язати, моркв..яний, комп..ютер, кур..єр
- 3 дит..ясла, зім..ятий, верф..ю, ін..екція
- 4 пір..я, з..їсти, прив..ялений, п..єдестал
- 5 пів..юрти, дзв..якнути, зв..язок, кров..ю
- 6 солов..ї, тьм..яно, кон..юнктивіт, грав..юра
- 7 черв..як, В..ячеслав, круп..яний, між..ярусний

ПОДВОЄННЯ ЛІТЕР

1. Подвоєне *ни* треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А бездога..ий, страше..ий, студе..ий
- Б свяще..ий, довгожда..ий, безіме..ий
- В невблага..ий, орли..ий, ешело..ий
- Г незбагне..ий, моното..ий, безці..ий
- Д леви..ий, електро..ий, благослове..ий

2. Подвоєні букви треба писати на місці обох пропусків у рядку

- А записати до щоден..ика, лебедин..ий пух
- Б від..зеркалене зображення, кілька стат..ей
- В пісен..а спадщина, зав..ишки з будинок
- Г чавун..і ґрати, поро..саджувати квіти
- Д суцвіт..я черемхи, ранне надвечір..я

3. Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка

- А бе..захисний, с..авці, написан..ий
- Б сприян..я, шален..ий, розрі..ся
- В баштан..ик, проніс..я, ніжніст..ю
- Г бов..аніти, віділ..ється, цілин..ий
- Д міськ..ом, під..аний, передміст..я

4. Подвоєні літери на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А воєн..ий, пів..ідра, пореформен..ий
- Б дозвіл..я, буквен..ий, під..атливий
- В від..звеніти, зав..ишки, вікон..иця
- Г звід..аля, індичен..я, невгомн..ий
- Д від..авна, зацікавлен..ість, зран..я

5. Подвоєння літер відбувається в усіх словах рядка

- А від..аль, старан..ий, нал..ю
- Б узбереж..я, розкіш..ю, ніжніст..ю
- В числен..ість, розріс..я, показн..ик
- Г стат..ею, безсон..ий, вирощен..ий
- Д бов..аніти, нескінчен..ий, ..вічливий

6. Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка

- А радіст..ю, нездолан..ий, зіл..я
- Б зван..я, жовч..ю, довгождан..ий
- В завдан..я, велич..ю, старан..о
- Г зроблен..ий, забут..я, суд..ею
- Д піч..ю, студен..ий, священ..е

7. Позначте рядок, у якому в усіх словах відбувається подвоєння приголосних, позначене на письмі двома літерами:

- А від..звеніти, зав..ишки, лисич..ин, вікон..иця
- Б дозвіл..я, клятвен..ий, непід..атливий, спец..ех
- В повоєн..ий, пів..ідра, дореформен..ий, звід..аля
- Г жасмин..ий, індичен..я, гарбузин..я, невгомн..ий

8. Подвоєння літер на місці пропуску НЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ в усіх словах рядка

- А облич..я, гусен..я, барок..овий, щаст..я
- Б лист..я, фарбован..ий, молодіст..ю, від..іл
- В червон..а, Галич..ина, набран..ий, священ..ий
- Г безсмерт..я, побуквен..ий, фін..ський, піц..а
- Д повіст..ю, солов'їн..ий, щен..я, бут..я

9. Подвоєні літери на місці пропусків треба писати в усіх словах рядка

- А передгроз..я, суверен..ий, числен..ий
- Б шален..ий, військ..омат, в..ічливість
- В спорт..овари, від..звеніла, очікуван..ий
- Г роз..броїти, осерд..я, від..зеркалення
- Д студен..ий, благословен..ий, попідвікон..ю

10. Позначте рядки, у яких усі слова пишуться з подвоєними літерами:

- 1 зран..я, безсмерт..я, пісен..ий, прочитан..ий
- 2 страшен..ий, картин..ий, міськ..ом, від..зеркалити
- 3 довгождан..ий, блажен..ий, згуртован..ий, височен..ий
- 4 жит..едайний, бов..аніти, роздоріж..я, Він..ич..ина
- 5 узвиш..я, стат..ей, роз..броїти, суд..ів
- 6 ріл..я, узбіч..я, проніс..я, відкрит..ів
- 7 старан..о, воз..'єднання, відвідан..ий, прикордон..ий

11. Прочитайте речення (цифри в дужках позначають наступне слово).

- (1)Виробле(н,нн)і віками найкращі форми (2)віта(н,нн)ь у (3)повсюкде(н,нн)ому (4)спілкува(н,нн)і – це не якась забаганка, а наш (5)буде(н,нн)ий етикет, наша культура (6)взаєми(н,нн).

Без подвоєних літер треба писати слова, позначені цифрами

- А 1, 2, 3
- Б 2, 4, 6
- В 1, 4, 5
- Г 3, 4, 6
- Д 1, 2, 6

12. У реченні «Шануйте здобуте трудом поколін(1)ь, помножьте його у пошан(2)і, в тім — корінь жит(3)я, крила стремлін(4)ь, діти мої кохан(5)і!» подвоєння літер відбувається на місці цифри

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

13. Прочитайте речення.

День видався Ген(1)адію нескінчен(2)им через непродуман(3)у організацію район(4)их змагань та суперечки суд(5)ів.

Подвоєні літери треба писати на місці всіх цифр, ОКРІМ

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

14. Прочитайте уривок.

*І не знало міщанське кодро,
коли я захлиналась лихом,
що душа між люди виходила,
(1) забинтована(н/нн)а білим сміхом.
І в житті, як на полі (2) мі(н/нн)ому,
я просила в цьому (3) сторі(ч/чч)і
хоч би той (4) магази(н/нн)ий мінімум:
- Люди, будьте взаємно (5) (в/вв)ічливі!*

Подвоєні літери потрібно писати в усіх словах, ОКРІМ позначеного цифрою

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

15. Прочитайте речення.

На рівнин(1)ому березі Ел(2)ади зібралося числен(3)е військо, а морські хвилі гойдали споряджен(4)і в дорогу кораблі: Менелай прагне помститися Парісу за викраден(5)я Єлени.

Подвоєні літери треба писати на місці всіх цифр, ОКРІМ

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

16. Прочитайте уривок.

Сонце з батогом промін(1)я — вогнян(2)ий погонич.

Навпростець по небі — сині хмари в перегони.

На куделі верховіт(3)я сиве павутин(4)я

Підпирає далечін(5)ю гори сині.

Подвоєні літери треба писати на місці всіх цифр, ОКРІМ

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Д 5

17. Прочитайте уривок.

І трудний хліб черствий, щоден(1)ий, і темні многотрудні дні,

І в снах — Ел(2)ади і Афіни та хмурі степові вогні.

А поруч, як весталка сон(3)а, вартує жертовн(4)ик вона,

Проста, земна моя Мадон(5)а, проста, земна моя жона.

Подвоєні літери слід писати на місці всіх цифр, окрім

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Д 5

18. У реченні

І радісн(1)о, що Київ наш осін(2)ій,

Хоч довгу путь у світі перейшов,

Весь у труді, в натхнен(3)і, у горін(4)і,

Весь на риштован(5)ях нових будов!

подвоєні літери треба писати на місці всіх цифр, окрім

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Д 5

19. Прочитайте речення (цифри в дужках позначають наступне слово).

Правила (1)користува(н,нн)я метрополітеном обов'язкові для осіб, які перебувають на його території (у міжстанційних (2)ту(н,нн)елях, в (3)облаштова(н,нн)их підземних переходах, у вагонах поїздів). Пасажири (4)пови(н,нн)і бути взаємно (5)(в,вв)ічливими, дбайливо ставитися до споруд та (6)обладна(н,нн)я, дотримуватися норм поведінки в громадських місцях.

Без подвоєних літер треба писати слова, позначені цифрами в рядку

А 1, 2

Г 4, 5

Б 2, 3

Д 5, 6

В 3, 4

20. Прочитайте текст і виконайте завдання

Навколо аеродрому лежали пшеничні поля, *розбавлен..і* яскраво-ядучими квітами, над якими тягуче нависали оси. Зранку сонце прогрівало асфальт і сушило траву, що пробивалася крізь *бетон..і* плити. Біля злітної смуги рвалися на вітрі полотнища прапорів, тяглися дерева, *обплетен..і* павутиною й *запален..і* гострим ранковим світлом. Над аеродромом безмежно нависало небо раннього червня, воно розгорталося під вітром, лунко підіймалося й опадало вниз. Оглушуючи ранок своїм допотопним дуднінням, літак розвертався над сонним містечком, будячи його з легкого та примарного сну.

З подвоєним nn у тексті треба писати слово

А розбавлен..і

Б бетон..і

В обплетен..і

Г запален..і

21. Подвоєні букви треба писати в усіх словах рядка

А чесніст..ю, повін..ю, піч..ю

Б детал..ю, сіл..ю, радіст..ю

В розповід..ю, рис..ю, віс..ю

Г суміш..ю, любов..ю, міл..ю

22. Подвоєння приголосних відбувається у формі Ор. в. однини всіх слів рядка

А верф, паралель, подорож, мазь

Б пам'ять, сіль, велич, лазур

В вуаль, буденність, суміш, папороть

Г кров, заметіль, емаль, світлотінь

Д магістраль, ціль, мігрень, пастель

23. Подовження приголосного відбувається у формі орудного відмінка іменника

А нежить

Б гордість

В кошеля

Г подорож

Д праматір

24. Подовження приголосних відбувається у формі Ор. в. однини всіх іменників рядка

А міць, стать, продаж

Б сталь, дріб, суміш

В поміч, сіль, доповідь

Г вісь, мить, ступінь

Д путь, річ, шампунь

ПРАВОПИС ПРЕФІКСІВ

- ✓ Написання префіксів *з-* (*зі-*), *с-*, *роз-*, *без-*.
- ✓ Написання префіксів *пре-*, *при-*, *прі-*.

НАПИСАННЯ ПРЕФІКСІВ *з-* (*зі-*), *с-*, *роз-*, *без-*

1. Літеру *с* на місці пропуску потрібно писати в усіх словах рядка

- А ..терти, ..чепитися, ..кинути
- Б ..творити, ..класти, ..хибити
- В ..казати, ..цідити, ..хитрувати
- Г ..пекти, ..шити, ..формувати
- Д ..клеїти, ..простити, ..цілити

2. Літеру *с* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А пере..кочити, ..формувати, ..питати
- Б бе..коштовний, ..казати, ..керований
- В ..плетений, ..фотографувати, ..шити
- Г не..терпний, ..тягнути, ро..тлумачити
- Д ..фальшувати, бе..смертя, ..хвалити

3. Літеру *с* треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А ..каламутити, ..тесаний, ..ціплені
- Б ..пекти, ..фальсифіковані, ..шивати
- В ..калічений, ..хрещений, ..сушений
- Г ..пасувати, ..формований, ..трясти
- Д ..хотіти, ..турбований, ..читування

4. Літеру *с* треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А бе..перечно, ..хопити, не..простовний
- Б нав..коси, ро..чулення, ..тримувати
- В ..просоння, чере..сідельник, ..чистити
- Г до..хочу, не..тримно, ..фокусувати
- Д ..шити, ..краплений, ро..повідати

5. Літеру *с* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А ..кам' яніння, ро..біжність, ..тягування
- Б ..худнути, ..шерхнути, ..фабрикувати
- В ..тирати, ро..тирати, ..тримувати
- Г ..правіку, ..хвальний, роз..тавити
- Д ..початку, ..хоплений, бе..печний

6. Літеру *с* треба писати в усіх словах рядка

- А бе..коштовний, ..казати, ..керований
- Б ..формувати, пере..кочити, ..фотографувати
- В ..плетений, ..питати, ..шити
- Г ..тягнути, ро..тлумачити, не..терпний
- Д ..фальшувати, бе..смертя, ..хвалити

7. Префікс з- треба писати в усіх словах рядка

- А ..ціпити, ..палити, ..чинити
- Б ..хопити, ..цідити, ..чистити
- В ..сувати, ..пиляти, ..чесати
- Г ..садити, ..чепити, ..варити

8. Префікс з- треба писати в обох словах рядка

- А ..плутати, ..шивати
- Б ..касувати, ..ціпити
- В ..хотіти, ..жалитися
- Г ..формувати, ..шаленіти
- Д ..сунути, ..цілювати

НАПИСАННЯ ПРЕФІКСІВ *ПРЕ-*, *ПРИ-*, *ПРІ-*

9. Літеру *и* треба писати на місці обох пропусків у рядку

- А Пр..дніпровська залізниця, пр..вабливі ціни
- Б пр..зупинити виробництво, пр..чудовий зразок
- В пр..бічники реформ, пр..зирливе ставлення
- Г виконати пр..погано, подарунковий пр..мірник
- Д кадрове пр..значення, пр..звище секретаря

10. Літеру *и* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А пр..буток, пр..крашений, пр..своїти
- Б пр..бічник, пр..славний, пр..леглий
- В пр..ховати, пр..звище, пр..гріти
- Г пр..подобний, пр..бій, пр..ваба

11. Літеру *и* треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А пр..важкий, пр..дбати
- Б пр..бережний, пр..вілля
- В пр..буття, пр..довгий
- Г пр..здоровий, пр..морозити

12. Літеру *и* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А пр..бувати, пр..гарний, пр..кручений
- Б пр..вертати, пр..балтійський, пр..сяга
- В пр..вітний, пр..добрий, пр..тримати
- Г пр..кручувати, пр..смачний, пр..вітання
- Д пр..кликаний, пр..чисто, пр..нести

13. Префікс *при-* треба писати в усіх словах рядка

- А пр..глушити, пр..м'ятий, пр..мудрість
- Б пр..вчити, пр..булий, пр..морозок
- В Пр..карпаття, пр..звисько, пр..їжджати
- Г Пр..дністров'я, пр..гарний, пр..боркати
- Д пр..милий, пр..чіп, пр..соромлений

14. Прочитайте речення.

Пр(1)їхавши до Одеси, обов'язково прогуляйтеся Пр(2)морським бульваром, помилуйтеся пр(3)чудовим оперним театром, пр(4)лучіться до колоритної публіки на Дерибасівській і відпочиньте біля теплового моря, що барвінково міниться від пр(5)західного сонця.

Літеру е треба писати на місці цифри

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Д 5

15. Правильно написано всі слова в рядку

А розрівняти, скалічений, безцільний, сповідати, прізвище

Б жувати, безцензурний, пригірський, сцілення, зсунути

В предобрий, стискач, беспечний, сформувати, роз'їхалися

Г схований, схибити, розкроїти, беззаконня, примружити

Д безсторонній, розмноження, схопити, премара, безлад

16. Правильно написано всі слова в рядку

А спитати, росхвалений, прибічник, беззбройний

Б скаламутити, безквитковий, розжувати, приточений

В прізвище, зціпити, безхарактерний, розквіт

Г розказати, бесхатько, зцементувати, примазатись

Д зчавлений, розпилення, препізнитися, безкрай

17. Правильно написано всі слова в рядку

А скасований, розтривожений, безтурботний, припинений

Б схвалення, безапеляційний, розмовний, преморожений

В безконтактний, призвісько, розрекламований, списаний

Г пресмачний, сфотографований, безмірний, росщеплений

ЧЕРГУВАННЯ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ

1. Усі слова написано правильно в рядку

- А викладацький, молотьба, вохкість
- Б карпатський, дорожчати, робітництво
- В криворізький, об'їжджати, французський
- Г інтелігентський, сонячний, надхнення
- Д тюркський, свідотство, соняшник

2. Правильно написано всі похідні слова в рядку

- А Запоріжжя – запоріжський, чех – чеський, Черкаси – черкаський
- Б Прага – пражський, козак – козацький, Овруч – овруцький
- В Рига – ризький, узбек – узбецький, Воронеж – воронезький
- Г Париж – парижський, латиш – латиський, Буг – бузький
- Д Кавказ – кавкаський, турок – турецький, Збараж – збаразький

3. Чергування приголосних НЕ відбуватиметься в прикметнику, утвореному за допомогою суфікса *-ськ-* від слова

- А викладач
- Б козак
- В товариш
- Г депутат

4. Прикметники із суфіксом *-ськ-* утворюються від усіх іменників у рядку

- А адвокат, Калуш, гагауз
- Б Карпати, матрос, чех
- В узбек, Бахмач, латиш
- Г казах, черкес, Прага
- Д студент, інгуш, Париж

5. Прикметники із суфіксом *-зьк-* можна утворити від усіх іменників у рядку

- А Париж, Збараж, грек
- Б киргиз, Норвегія, Кавказ
- В Сиракузи, боягуз, Тибет
- Г Запоріжжя, латиш, Світязь

6. Зміну приголосного НЕ ПОЗНАЧАЮТЬ на письмі в прикметнику, утвореному за допомогою суфікса *-ськ-* від слова

- А солдат
- Б словак
- В парубок
- Г товариш

7. Від поданих іменників утворіть прикметники за допомогою суфікса *-ськ-*. Позначте рядок, у якому в обох словах НЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ чергування в групах приголосних:

- А Париж, калмик;
- Б Гаага, Выборг;
- В Буг, Чорнухи;
- Г Цюрих, казах;
- Д Іртиш, чех.

8. Буквосполучу *-ств-* на місці пропуску треба писати в обох словах рядка

- А гончар..о, коза..о
- Б брат..о, боягу..о
- В агент..во, убо..о
- Г пта..о, товари..о

9. Суфікс *-ств-* треба писати в іменниках, утворених від обох слів у рядку

- А дитина, пірат
- Б козак, товариш
- В студент, жінка
- Г будівник, брат

10. Чергування приголосних за дієвідмінювання відбувається в усіх дієсловах у рядку

- А берегти, пекти, летіти
- Б писати, просити, вірити
- В простити, грати, їздити
- Г читати, любити, водити
- Д ловити, бігти, шити

ВЕЛИКА ЛІТЕРА ТА ЛАПКИ

1. Правил уживання великої літери дотримано в рядку

- А острів Нова Гвінея, Івано-франківська область
- Б сузір'я Великого Пса, Балканський півострів
- В Друга Світова Війна, Європейський Союз
- Г Іван Нечуй-Левицький, Російська федерація
- Д Конституція України, балет «Лісова Пісня»

2. Велику літеру вжито правильно в усіх словосполученнях рядка

- А поет Василь Стус, князь Данило галицький
- Б Петро Гулак-Артемовський, Президент України
- В шекспірівський сонет, Франкове «зів'яле листя»
- Г «Слово про Похід Ігорів», спорткомплекс «Олімпійський»
- Д Луганський національний університет, Бахчисарайський Район

3. Правил уживання великої літери дотримано в усіх рядках, ОКРІМ

- А езопова мова, бульвар Академіка Вернадського
- Б Декларація прав людини, сузір'я Великий Віз
- В Національна опера України, Нобелівська премія
- Г гора Ай-Петрі, кінофільм «Поводир»
- Д День соборності, Шекспірівський стиль

4. Правил уживання великої літери дотримано в усіх рядках, ОКРІМ

- А Данило Галицький, Ярослав Мудрий, Нестор Літописець
- Б Західна Європа, Республіка Польща, Південне Полісся
- В Біла Церква, Мала Олександрівка, Холодний Яр
- Г Київська Русь, Золота Орда, Чортомлицька Січ
- Д Чумацький Шлях, Великий Віз, Комета Галлея

5. Правил уживання великої літери дотримано в усіх словосполученнях рядка, ОКРІМ

- А Берингова протока, сміх Мефістофеля
- Б математична олімпіада, острів Хортиця
- В Маріїнський Палац, езопівська мова
- Г Бабин Яр, Палац урочистих подій
- Д Савур-могила, європейські країни

6. Позначте рядок, у якому виділене слово слід писати з малої літери:

А Йшли ми до *(Ш, ш)євченкового* генія духу золотого зачерпнуть!
(Ю. Сердюк).

Б Щороку в березні в усіх навчальних закладах України відбуваються *(Ш, ш)євченківські* читання (З газети).

В Оригінальні *(Ш, ш)євченкові* твори дають щедрю інформацію про те, як він жив (Г. Грабович).

Г Озветься знов діброва темнолиста, коли до тебе, хлопче, край села, немов дарунок теплою дитинства, (Ш, ш)евченкова калина зацвіла (М. Сингаївський).

Д Живе й не вмирає (Ш, ш)евченківська мати, колгоспна кріпачка, забута не раз (П. Скунець).

7. Помилку в написанні власної назви допущено в рядку

А Картина Леонардо да Вінчі «Залізний птах» наштовхнула киянина Ігоря Сікорського на винахід гвинтокрила.

Б Небесний тихохід відомого конструктора вперше здійнявся над землею напередодні Першої світової війни.

В Чотиримоторний аероплан «Ілля Муромець» київського інженера згодом став справжньою легендою.

Г Ще один цікавий факт: літак названо на честь славного воїна Іллі з Моравійська на Чернігівщині.

Д Це цілком реальна людина, моці якої нині покояться в Києво-Печерській Лаврі.

8. Правил уживання великої букви дотримано в реченні

А На Майдані Свободи в Харкові на Новий Рік зазвичай установлюють велику штучну ялинку.

Б Наша Сонячна система – частина галактики Чумацький Шлях, яка є лише піщинкою у Всесвіті.

В У серпні 1991 року Верховна рада України ухвалила Акт проголошення Незалежності України.

Г За міфами, гора Парнас – це місцеперебування Бога Аполлона та його супутниць – дев'яти Муз.

9. Прочитайте фрагмент тексту.

*Було всього — і звад, і згод,
І перша слава (1)Ж/жовтих (2)В/вод,
І (3)К/корсуня звитяжний клич,
І (4)Б/берестечка чорна ніч,
І сонце Золотих (5)В/воріт –
Всього було за плином літ.*

Малу літеру треба писати після цифри

А 1

Г 4

Б 2

Д 5

В 3

10. Прочитайте фрагмент тексту.

Уперше ступаючи на стародавню бруківку (1)В/вічного міста навесні 1837 року, Гоголь стає обожнювачем (2)Р/рима, його чудовим знавцем. Працюючи над (3)«М/мертвими душами», він часто полишає перо на своєму вузькому

попітрі й відвідує пам'ятки минувшини, розкішні (4)*Р/римські* палаци, а до улюбленого друга й порадника (5)*К/колізею* йде з мольбертом і фарбами.

З малої букви треба писати слово після цифри

А 1

Г 4

Б 2

Д 5

В 3

11. Прочитайте текст і виконайте завдання

Дуб здавна постає як символ незламної сили, могутності та переможного довголіття. У селі (*В,в*)ерхня Хортиця, яке нині перетворилося на передмістя Запоріжжя, височить дуб-велетень, вік якого понад вісімсот років. Ще за часів (*К,к*)іївської Русі з брунатного жолудя проклюнувся паросток і, набираючи сили, згодом перетворився на розлоге дерево. Під ним проходили мешканці (*П,п*)івденних степів, у його затінку вони відпочивали, ховалися від дощу або палючого сонця. Нині над дубом-велетнем мчать реактивні лайнери, пролітають штучні супутники (*З,з*)емлі, а він, як і колись, живе, зеленіє, задумливо шумить серед безкраїх рідних обширів.

З маленької букви в тексті треба писати слово

А (*В,в*)ерхня

Б (*К,к*)іївської

В (*П,п*)івденних

Г (*З,з*)емлі

12. Прочитайте текст і виконайте завдання

Веселка, виграваючи розмаїттям кольорів, завжди викликала радість і захоплення в усіх народів. Її називали дугою, аркою та обожнювали, як сонце, і (*З,з*)емлю, і трави. Древні (*І,і*)ндійці вважали райдугу величним луком (*Б,б*)ога Індри, за допомогою якого він пускав стріли, уражаючи злих демонів, що ховалися в чорні хмари. За давнім повір'ям, ця дуга піднімає вгору воду з озер, рік, а потім повертає її у вигляді дощу. У народі кажуть: «Веселка воду бере». Українці вірили: райдуга – це труба, що сягає одним кінцем неба, а інший опускає в криницю, з якої п'є (*Б,б*)огородиця.

З великої літери в тексті треба писати слово

А (*З,з*)емлю

Б (*І,і*)ндійці

В (*Б,б*)ога

Г (*Б,б*)огородиця

13. Прикладки слід писати в лапках у всіх словосполученнях рядка

А озеро Світязь, цукерки Ведмедик, село Веселе

Б квітка тюльпан, напій Фанта, пес Пірат

В місто Прилуки, фірма Оріон, роман Московіада

Г готель Харків, печиво Сюрприз, комедія Мина Мазайло

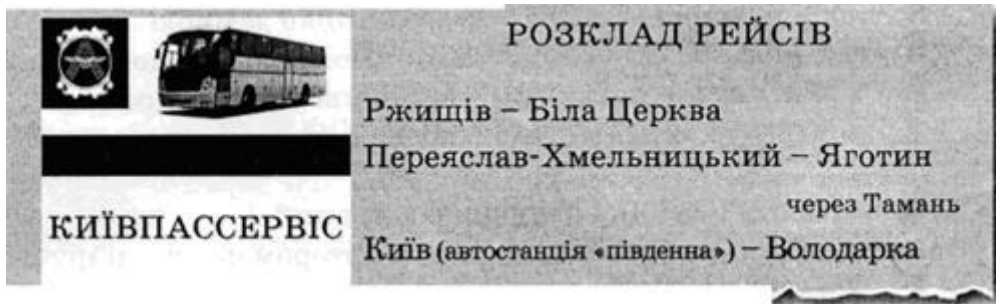
Д фільм Сяння, дівчина Марійка, холодильник Норд

14. Правил уживання великої літери дотримано у варіанті

А

Б

В

Г

15. Правила вживання лапок дотримані в уривку з афіші

А

*Творчий колектив
«Національної опери
України» ім. Т. Г. Шевченка
запрошує на прем'єру
балету Сергія Прокоф'єва
«Ромео і Джульєтта».*

Б

*«Кримськотатарський
академічний музично-
драматичний театр»
(м. Сімферополь) пропонує
оригінальну постановку
Лісової пісні Лесі Українки.*

В

*20 липня у Львові буде
показана моновистава
«творчої майстерні Театр
у кошику», що є першим
сценічним прочитанням
поєми Тараса Шевченка
«Сон».*

Г

*Ще в давнину малювали
козака «Мамая» на
картинах, скринях і
стінах. Хто ж він такий?
Про це – вистава
Донецького обласного
театру ляльок «Пригоди
козака Мамая».*

Д

*Запрошуємо мешканців і
гостей Дніпропетровська на
концерти Будинку органної
та камерної музики. У новому
залі з дивовижною акустикою
встановлений механічний
орган німецької фірми «Зауер»,
який має 2074 труби.*

16. Правила вживання великої літери дотримані в уривку з афіші

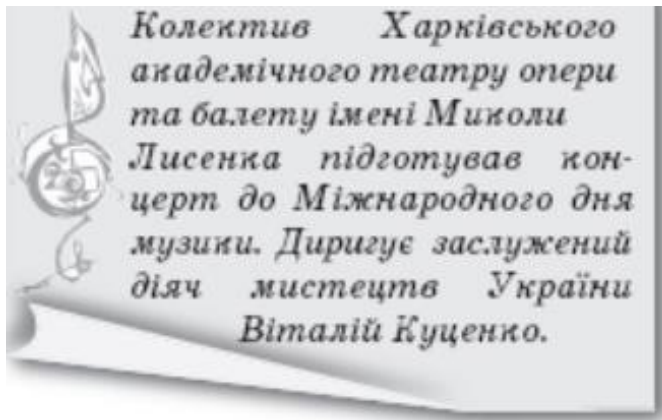
А

*Національний академічний драма-
тичний театр імені Івана Франка
запрошує на виставу «пiгмаліон»
за п'єсою Бернарда Шоу. Це
остання постановка визначного
режисера Сергія Данченка на
сцені франківців.*

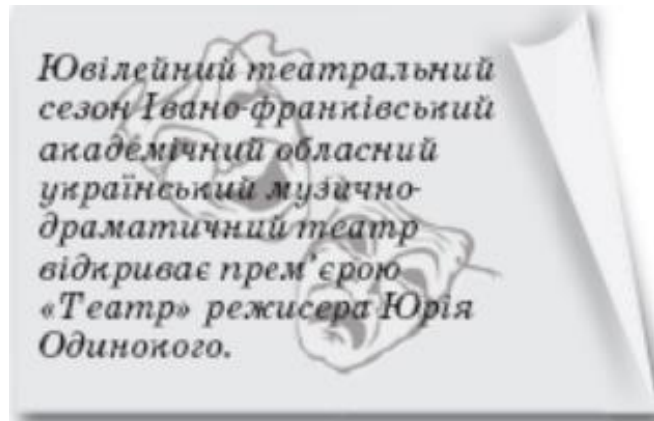

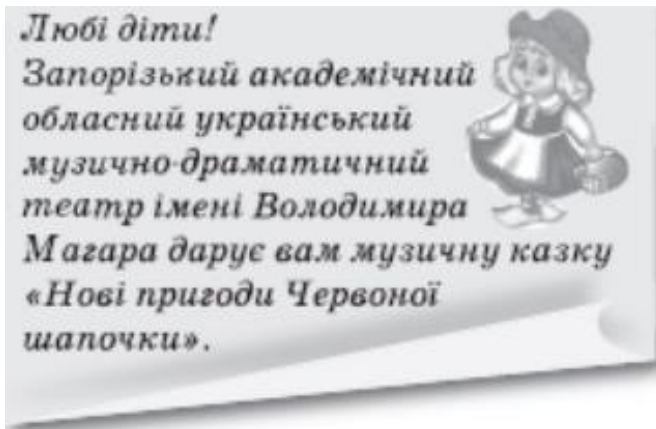
Б

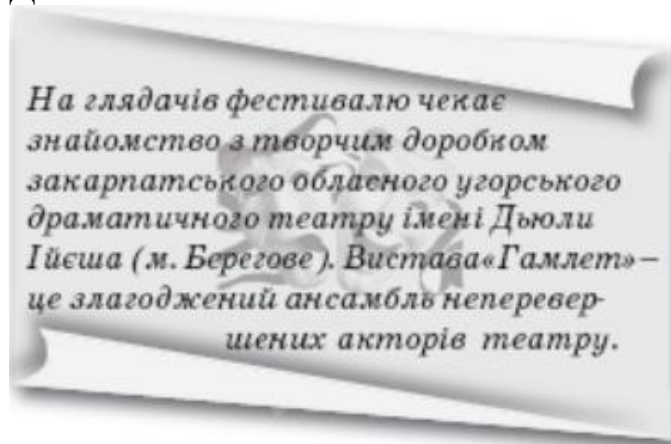
В

Г

Д

ПРАВОПИС СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

- ✓ Написання літер *и, і, е, у*
- ✓ Подвоєння літер

НАПИСАННЯ ЛІТЕР И, І, Е, У

1. Літеру *и* на місці крапок треба писати в усіх словах рядка

- А д..р..жабль, през..дент, п'єд..стал, Амер..ка
- Б мереж..во, реч..татив, вел..чезний, С..рія
- В к..шеня, Пак..стан, дез..нфекція, л..ман
- Г мар..во, Ват..кан, Флор..да, кр..тичний
- Д с..нус, кор..да, рец..див, дез..нформація

2. Літеру *и* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А ц..стерна, д..намо, х..рург
- Б Амер..ка, мерс.., соц..ологія
- В с..луєт, д..плом, Шексп..р
- Г бр..гада, реж..м, арх..в
- Д реч..татив, такс..ст, Лейпц..г

3. Літеру *и* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А тр..вога, абр..кос, м..тушливий
- Б мер..діан, теор..тичний, др..жати
- В см..ренний, хр..стіянин, м..телик
- Г х..мерний, завм..рала, д..ригент
- Д д..станція, вист..лати, дз..ркальний

4. Літеру *и* треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А д..ктант, такс..ст, Лейпц..г
- Б Ч..каго, х..мера, функц..я
- В кред..т, д..плом, Шексп..р
- Г Ч..лі, реж..м, тр..умфатор
- Д Ват..кан, д..намо, х..рург

5. Літеру *и* на місці одного з пропусків треба писати в слові

- А м..д..цина
- Б м..т..орит
- В л..йт..нант
- Г пр..т..ндент

6. Літеру *и* треба писати на місці пропуску в кожному слові рядка

- А Балт..ка, соц..олог, реп..титор
- Б Алж..р, с..мптом, реч..татив
- В Пак..стан, дж..нси, інж..нер
- Г Корс..ка, кред..т, х..рургія
- Д Вав..лон, такс..ст, д..аграма

7. Букву *и* треба писати на місці обох пропусків у рядку

- А виконувати реч..тативом, промовиста ц..тата
- Б створити за аналог..єю, словниковий д..ктант
- В с..гнальні вогні, соц..ологічне опитування
- Г історія ав..ації, порадитися з д..ректором
- Д ..нженерний фах, схвалення колект..ву

8. Позначте рядок, у якому в усіх словах іншомовного походження пишеться буква *и*:

- А д..спетчер, безпр..цедентний, ват..канський, сент..ментальний
- Б ш..лінг, конс..стенція, ід..лічний, ш..ллерівський
- В кар..катура, брав..симо, маркет..нг, серт..фікат
- Г форт..симо, інц..дент, пр..оритет, д..лема

9. Букву *і* треба писати на місці обох пропусків у рядку

- А невідомий інду..зм, переможний ф..ніш
- Б великий еліпсо..д, беззаперечний тр..умф
- В надміцний т..тан, радіоактивний цез..й
- Г неповторна грац..я, визнаний пр..оритет

10. Помилку в написанні слова допущено в рядку

- А інженер, скепсис, символіст
- Б кипарис, азимут, косінус
- В дивізіон, антагонізм, шкіпер
- Г партитура, афоризм, акціонер
- Д аквамарин, сюїта, шифон

11. Помилку в написанні слова допущено в рядку

- А фініш, силікон, дисконт
- Б аудитор, вінегрет, стиліст
- В престиж, риторика, діалог
- Г пріоритет, лібрето, симптом
- Д диригент, грація, дисплей

ПОДВОЄННЯ ЛІТЕР

12. Подвоєні літери треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

- А іл..юмінація, ім..іграція, Брюс..ель
- Б ал..о, гол..андець, Дарданел..и
- В Апол..он, ал..егорія, брут..о
- Г мадон..а, ан..отація, Ген..адій
- Д Стел..а, сюр..еалізм, апел..яція

13. Подвоєння літер відбувається в усіх словах рядка

- А і..раціональний, груп..а, Гол..андія
- Б ас..иміляція, і..новація, священ..ий
- В Пікас..о, примадон..а, рот..ердамець
- Г годин..ик, інтел..ект, га..льський
- Д дік..енсівський, буд..ист, ал..ея

14. Подвоєні літери треба писати на місці пропусків у всіх словах рядка

- А мас..а, Гол..андія, барок..о
- Б Тал..ін.., ван..а, телеграм..а
- В Ас..ирія, брут..о, бравіс..имо
- Г ір..еальний, Ахіл..ес, тон..а
- Д Жан..а, марок..анець, клас..

15. Подвоєння літер у всіх словах іншомовного походження НЕ відбувається в рядку

- А нет..о, інтел..ект, шас..і
- Б нер..аціональний, ір..аціональний, тер..иторіальний
- В ем..іграція, ім..іграція, ап..еляція
- Г барок..о, коміс..ія, тер..ор
- Д ва..на, кор..ектура, грам..

16. Подвоєння літер НЕ відбувається в усіх словах рядка

- А груп..а, нет..о, коміс..ія
- Б клас.., тер..аса, сю..реалізм
- В ап..аратура, і..раціональний, крос..ворд
- Г мас..аж, оперет..а, донба..ський
- Д кол..егія, ман..а, коміс..ія

17. Правильно написано всі слова іншомовного походження в рядку

- А Голландія, тона, метал
- Б Россіні, ванна, комісія
- В колектив, нето, Яффа
- Г Руссо, філіпінка, сума
- Д Міссурі, інтелект, шассі

18. Помилку в написанні слова іншомовного походження допущено в рядку

- А Апенніни, каса, касета
- Б Діккенс, манна, комісія
- В Канни, колектив, брутто
- Г Брюссель, буддист, хоббі
- Д Міссурі, іммігрант, тонна

19. Орфографічну помилку допущено в рядку

- А Ініціатором олімпійського руху є П'єр де Кубертен.
- Б Компетентне журі оголосило результати чемпіонату.
- В Для гімнасток розроблено сувору дієту й режим дня.
- Г На новій трасі почалися тренування велосипедистів.
- Д Фінішували марокканський та андорський атлети.

20. Правил написання слів іншомовного походження дотримано в рекламному оголошенні

А

Нікітський ботанічний сад

Нікітський ботанічний сад запрошує на щорічний бал хризантем, протягом якого буде обрана «Королева балу».

У спеціальному павільйоні демонструються численні сорти та групи хризантем: від дрібноквіткових бордюрних до крупноквіткових високорослих.

Вартість квитка для дорослих – 12 грн.

В

Аквапарк «ПЛЯЖ»

– перший у Львові комплекс, який поєднує в собі спортивний та оздоровчий відпочинок.

Система безпеки аквапарку спеціально розроблена за допомогою комп'ютерного моделювання, усі атракціони сертифіковані, а басейни обладнані системами очистки води. Комплекс дивує різноманітністю атракціонів, адже в розважальній зоні – екстремальні гірки та найбільший у Західному регіоні басейн. Джакузі позбавить Вас втоми та наповнить морем позитивної енергії.

Б

Спробуйте новинки піци:

- «Домініканка» (з тунцем);
- «Марокко» (з копченою куркою);
- «Вегетаріанська» (з печерицями, маслинами та ором «Моцарела»);
- «Фірмова українська» (з беконом, маринованою телятиною та помідорами).

Г

Екскурсія в Соляні шахти
(м. Соледар Донецької обл.)

Подорож починається коротким інструктуванням із техніки безпеки. Маршрут – 700 метрів, спуск здійснюється ліфтом.

Екскурсія проходить оздобленими галереями копальні. Ви відвідаєте соляне футбольне поле, підземні лабіринти, концертну залу, побачите оригінальні фігури гномів, соляну пальму та багато іншого.

Пройзд комфортними мікроавтобусами на 18 місць.

Д

«Софіївка»
Національний дендрологічний парк

Національний дендрологічний парк «Софіївка»

в Умані є шедевром світового паркового мистецтва.

Запрошуємо на екскурсії парком, у якому злилися воедино мальовничі краєвиди, численні водоспади та фонтани, кам'яні гроти, античні скульптури. Ви побачите Англійський парк, Долину гігантів, грот Венери, храм Фетіди. Лише тут Ви можете пограбити до царства Аїда та пропливти на човні підземною рікою.

ПРАВОПИС СКЛАДНИХ ІМЕННИКІВ І ПРИКМЕТНИКІВ

- ✓ Правопис складних іменників
- ✓ Правопис складних прикметників

ПРАВОПИС СКЛАДНИХ ІМЕННИКІВ

1. Разом треба писати складні іменники в усіх рядках, ОКРІМ

А екс/чемпіон, зірви/голова, напів/провідник

Б орг/відділ, учитель/словесник, живо/пис

В праце/люб, метео/служба, сімдесяти/річчя

Г проф/спілка, відео/телефон, сорока/метрівка

Д авто/стоп, багато/тиражка, віце/прем'єр

ПРАВОПИС СКЛАДНИХ ПРИКМЕТНИКІВ

2. Позначте рядок, у якому всі складні прикметники пишуться через дефіс:

А договірно/правовий, культурно/освітній, гостро/критичний, морально/етичний;

Б медико/генетичний, ново/грецький, мінерально/сировинний, південно/східний;

В житлово/будівельний, військово/повітряний, суспільно/корисний, лірико/драматичний;

Г молочно/білий, науково/експериментальний, загально/господарський, організаційно/методичний;

Д мідно/червоний, навчально/виробничий, об'ємно/просторовий, електронно/оптичний.

3. Позначте рядок, у якому всі складні прикметники пишуться через дефіс:

А сліпучо/білий, вічно/юний, червоно/гарячий, ніжно/рожевий

Б сніжно/білий, північно/східний, світло/голубий, мовно/літературний

В гірко/солоний, хіміко/біологічний, західно/український, радіо/фізичний

Г суспільно/політичний, густо/синій, зовнішньо/торговий, військово/патріотичний

Д музично/хоровий, глибоко/змістовний, зерно/трав'яний, повітряно/морський

4. Через дефіс пишуться всі слова в рядку

А мовно/літературний, суспільно/корисний, суспільно/політичний

Б навчально/виховний, військово/морський, південно/східний

В східно/слов'янський, фізико/математичний, жовто/зелений

Г івано/франківський, сімдесяти/річчя, генерал/полковник

Д військово/зобов'язаний, п'яти/денний, воєнно/стратегічний

5. Через дефіс треба писати всі складні прикметники рядка

- А лимонно/жовтий, лимонно/кислий, лимонно/ванільний
- Б суспільно/політичний, суспільно/корисний, суспільно/економічний
- В південно/український, південно/західний, південно/кримський
- Г садово/городній, садово/дачний, садово/парковий
- Д науково/дослідний, науково/популярний, науково/подібний

6. Разом треба писати всі слова в рядку

- А світло/непроникний, світло/сірий, світло/стійкий
- Б біло/кам'яний, біло/золотистий, біло/сніжний
- В ясно/окий, ясно/блакитний, ясно/головий
- Г темно/барвний, темно/водний, темно/вишневий
- Д ніжно/тонний, ніжно/колірний, ніжно/шкірий

7. Із дефісом треба писати всі слова в рядку

- А ніжно/блакитний, ніжно/лиций, ніжно/колірний
- Б кисло/солоний, кисло/молочний, кисло/стійкий
- В коренево/суфіксальний, корене/вмісний, корене/подібний
- Г легко/одягнений, легко/атлетичний, легко/крилий
- Д ідейно/політичний, ідейно/виховний, ідейно/художній

8. Дефіс замість скісної риски треба писати в усіх словах рядка

- А суспільно/політичний, суспільно/корисний, суспільно/економічний
- Б південно/український, південно/західний, південно/слов'янський
- В садово/городній, садово/декоративний, садово/парковий
- Г науково/дослідний, науково/практичний, науково/подібний

**ПРАВОПИС СКЛАДНИХ ІМЕННИКІВ, ПРИКМЕТНИКІВ,
ПРИСЛІВНИКІВ (РІЗНЕ)**

9. З дефісом пишуться всі слова в рядку

- А генерал/майор, кіловат/година, світло/жовтий
- Б південно/бережний, південно/східний, північно/західний
- В військово/транспортний, військово/зобов'язаний, військово/юридичний
- Г ясно/зелений, ясно/окий, ясно/золотистий
- Д вогне/гасник, хліб/сіль, зліт/посадка

10. Разом пишуться всі слова в рядку

- А дев'яносто/літній, мимо/волі, повсяк/час, стоп/кран
- Б бізнес/план, глухо/німий, авто/власник, важко/хворий
- В мовно/стильовий, полу/мисок, міні/футбол, пів/огірка
- Г десяти/значний, фото/аматор, напів/морок, кілька/сот
- Д військово/спортивний, косто/прав, сто/річчя, гори/цвіт

11. Разом треба писати всі слова в рядку

- А анти/корупційний, ячмінно/житній, вело/пробіг
- Б фото/ательє, міжнародно/правовий, глухо/німий
- В залізо/бетонний, фітнес/клуб, вічно/зелений
- Г жовто/гарячий, північно/східний, євро/банк
- Д чудо/творний, волого/стійкий, кіно/фестиваль

12. Через дефіс треба писати всі слова рядка

- А давним/давно, навчально/виховний, стерео/звук
- Б аграрно/промисловий, сніжно/білий, блок/система
- В південно/східний, жовто/гарячий, сон/трава
- Г біло/зелений, макро/економіка, кіловат/година
- Д науково/технічний, екс/король, паро/плав

13. Разом треба писати складні слова в усіх рядках, ОКРІМ

- А фото/журналіст, високо/ефективний, екс/чемпіон
- Б супер/обкладинка, західно/європейський, мікро/схема
- В кисло/молочний, суспільно/політичний, пів/кілометра
- Г мега/маркет, напів/фабрикат, кілька/мільйонний
- Д перекоти/поле, відео/конференція, міні/готель

14. Через дефіс треба писати всі слова в рядку

- А прем'єр/міністр, давньо/руський, куди/небудь
- Б блідо/рожевий, по/п'ятеро, хтозна/скільки
- В все/таки, червоно/гарячий, військово/повітряний
- Г бізнес/центр, веб/сторінка, євро/стандарт
- Д по/українськи, жовто/блакитний, більш/менш

15. Разом пишуться всі слова в рядку

- А напів/автомат, авіа/промисловість, режисер/постановник
- Б північно/кримський, міні/автомобіль, навчально/виховний
- В одно/разовий, давньо/український, загально/державний
- Г жовто/гарячий, жовто/блакитний, жовто/дзьобий
- Д теле/апаратура, пів/години, крем/брюле

16. Прочитайте уривок.

Сонце мало(1)помалу хилилося до заходу. Воно поволі червонило край(2)небо й робило його ясно(3)червоним. Ген(4)ген до обрію насторожено шумів неозорий ліс, оточений біляво(5)сивою мрякою.

Дефіс треба ставити на місці всіх цифр, окрім

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

17. Прочитайте уривок.

У *молочно(1)білому* світлі *пів(2)місяця* *різно(3)барв'ям* виблискує річка, *по(4)тихеньку* несучи свої хвильки до темних *крає(5)видів*.

Дефіс треба ставити на місці цифри

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

18. Усі слова треба писати зі сполучною буквою *о* в рядку

А тисяч...літній, гірнич..рудний, світ..гляд, дощ..мір

Б крок..мір, зор..пад, овоч..сховище, прац..любний

В яйц..подібний, ліс..степ, земл..трус, панел..віз

Г піш..хід, брон..бійний, житт..дайний, чорн..земний

Д земл..роб, вол..любний, вогн..гасник, бур..лом

19. Літеру *о* треба писати на місці пропуску в слові

А каш..вар

Б вогн..гасник

В кисел..подібний

Г овоч..різка

ПРАВОПИС ПРИСЛІВНИКІВ

- ✓ Написання *и, і* в кінці прислівників
- ✓ Написання прислівників разом, окремо і через дефіс

НАПИСАННЯ *И, І* В КІНЦІ ПРИСЛІВНИКІВ

1. Літеру *и* треба писати в кінці кожного прислівника в рядку

А по-лицарськ., по-вовч., завбільшк., трич..

Б навкулачк., заоч., по-корейськ., навпак..

В по-лисяч., почаст., пошепк., навколішк..

Г мовчк., по-угорськ., зсередин., по-латин..

Д по-людськ., завглибшк., трох., насторож..

2. Літеру *і* треба писати на місці пропуску в усіх словах у рядку

А двіч., по-вовч., опівноч..

Б навесн., трох., увечер..

В уповн., нагор., мимовол..

Г віднин., трич., по-київськ..

Д по-латин., пішк., позаоч..

НАПИСАННЯ ПРИСЛІВНИКІВ РАЗОМ, ОКРЕМО І ЧЕРЕЗ ДЕФІС

3. Через дефіс пишуться всі прислівники рядка

А віч/на/віч, по/домашньому, будь/де

Б по/людськи, як/небудь, в/тричі

В колись/то, хтозна/куди, як/найбільше

Г де/не/де, в/цілому, по/четверте

Д на/радість, хоч/не/хоч, далеко/таки

4. Позначте рядок, у якому прислівники слід писати ЧЕРЕЗ ДЕФІС:

А пліч/о/пліч, з давніх/давен, день/у/день, по/латині;

Б на/гора, коли/не/коли, без кінця/краю, де/небудь;

В віч/на/віч, по/простому, сам/на/сам, хтозна/коли;

Г ледве/ледве, по/праву, по/друге, як/не/як;

Д більш/менш, раз/по/раз, будь/куди, десь/не/десь.

5. Через дефіс треба писати кожен прислівник у рядку

А по/нашому, в/нічию, ледве/ледве, сяк/так

Б з/рештою, врешті/решт, хтозна/куди, вряди/годи

В мало/помалу, віч/на/віч, по/третє, по/латині

Г десь/то, як/раз, по/сучасному, будь/коли

Д по/двоє, по/друге, десь/інколи, як/небудь

6. Окремо треба писати всі прислівники в рядку

- А неждано/негадано, раз/у/раз, рано/вранці
- Б сам/на/сам, без/кінця/краю, на/прикінці
- В до/побачення, кінець/кінцем, на/щастя
- Г хтозна/звідки, усього/на/всього, до/пізна
- Д по/рідному, на/вприсядки, віч/на/віч

7. Помилку в написанні прислівника допущено в рядку

- А зроду-віку, з давніх-давен, спрадавна
- Б видимо-невидимо, анічичирк, аби-де
- В як-не-як, в основному, по-чиновницьки
- Г більш-менш, хтозна-коли, довкруги
- Д по-четверте, всього-на-всього, щосереді

8. З дефісом треба писати всі прислівники в рядку

- А по/нашому, в/нічию, ледве/ледве, сяк/так
- Б з/рештою, врешті/решт, хтозна/куди, вряди/годи
- В мало/помалу, віч/на/віч, десь/інколи, по/латині
- Г десь/то, як/раз, як/небудь, будь/коли
- Д по/двоє, по/друге, по/третє, по/сучасному

9. Правильно написано всі прислівники рядка

- А спідлоба, вдвічі, аніскільки
- Б уранці, день у день, в п'яте
- В поза торік, як-не-як, на жаль
- Г будь ласка, що ночі, по-перше
- Д з ліва, раз у раз, ледве-ледве

10. Разом пишуться всі прислівники в рядку

- А на/пам'ять, на/жаль, до/купи
- Б на/весну, до/віку, с/підлоба
- В мимо/волі, на/завжди, в/основному
- Г що/найвище, до/вподоби, без/вісти
- Д о/півночі, на/двоє, на/перекір

11. Через дефіс треба писати всі прислівники в рядку

- А по/моєму, казна/куди, хоч/не/хоч
- Б рік/у/рік, урешті/решт, хтозна/коли
- В по/вашому, на/добраніч, якось/то
- Г по/іспанськи, уряди/годи, по/одинці
- Д будь/що/будь, по/четверте, на/виплат

12. Разом треба писати всі слова в рядку

- А від/тепер, на/далі, що/вівторка
- Б без/вісти, по/перше, аби/куди
- В по/волі, до/вподоби, на/вманя
- Г зі/споду, по/суті, по/тихеньку

13. Разом треба писати всі слова в рядку

- А на/чисто, з/ранку, в/основному
- Б в/літку, по/тихеньку, на/вічно
- В без/упину, на/весні, від/тоді
- Г до/нині, за/надто, до/вподоби

14. Позначте рядок, у якому всі прислівники пишуться разом:

- А на/похваті, по/ночі, у/розтіч, на/жаль
- Б в/щерть, за/світла, на/виворіт, на/провесні
- В од/віку, з/переляку, на/відріз, з/гарячу
- Г на/взнак, в/подовж, до/речі, що/духу
- Д с/підлоба, на/двоє, по/змосі, з/надвору

15. Прочитайте текст і виконайте завдання

Холодні осінні тумани клубочаться *в/горі*, і спускають на землю мокрі коси. Пливе в сірі *без/вісті* нудьга, і стиха хлипає сум. Плачуть голі дерева, плачуть солом'яні стріхи, умивається сльозами вбога земля і *не/знає*, коли усміхнеться. Міриади дрібних крапель спадають *до/долу* і пливуть, змішані з землею, брудними потоками. Недобрі думи крутяться тут, над головою, висять хмарами, котяться туманом.

У тексті окремо треба писати

- А в/горі
- Б до/долу
- В без/вісті
- Г не/знає

16. Прочитайте текст і виконайте завдання

Картина відкривалася справді чудова: з високої гори видно було все місто. Церкви підняли високо *в/гору* свої зелені, мов травою вкриті голови; білили білі боки, мов із крейди вистругані. Річка блищала, звивалася змією по жовтому пісочку, пускаючи легенький димок туману із себе. *Не/далеко* від гори велика стіна обвивала кругом розкішний садок – здоровенну пустку-будинок. *У/далині* розіслався степ, тонував у своїй зеленій траві, то здіймаючись, то опадаючи. Гарно всюди, красиво так, не налюбувався б! *На/багато* років уперед я був зачарований красою рідного краю!

Окремо в тексті треба писати

- А в/гору
- Б не/далеко
- В у/далині
- Г на/багато

17. Прочитайте текст і виконайте завдання

Поза хатами стежка розширювалася і прямувала попід кам'яною горою до самісінького ліска. Між деревами ховався невеличкий струмок, у ньому — завжди холодна й різка джерельна водиця. Трохи віддалік дорога круто забирала

праворуч і опускалася *в/низ* до річки, блакитний відблиск якої було видно *з/верху* дерева. *На/весні* річка в цьому місці широко розливалася, затоплюючи собою велику ділянку землі, а влітку, коли вода спадала, на лузі селилося безліч усякої дрібної звірини, і великий птах там полював. Аж ген від отого лісочка, що *не/виразно* синів удалині, і до високого пагорба був його луг.

Окремо в тексті треба писати сполуку слів

А з/верху

Б в/низ

В на/весні

Г не/виразно

18. Прочитайте текст і виконайте завдання

Пахне луг... Вечірній туманець благеньким напиналом напнувся над усеньким лугом, а отам, коло лісу, начебто завис густіший і темніший морок. А де лелеки, що прилетіли *на/зустріч* з вечірньою казкою? Мабуть, поки вечеряв, то познімались і полетіли на лісові озера. Вдивляєшся поміж кущів, поміж осоки — ніде не видно, тільки сумують вечірні сутінки. А луг пахне *де/далі* сильніше, і груди не можуть умістити, увібрати всю його терпку свіжість, бо *за/малі*. Дихаєш і наче оновлюєшся, *в/друге* на світ народжуєшся.

Окремо в цьому тексті пишуться слова

А на/зустріч

Б де/далі

В за/малі

Г в/друге

19. Прочитайте текст і виконайте завдання

Щороку, під кінець травня, земля набирається сили, і її живлющі соки *до схочу* напоюють зело. Саме під цю пору на Поліссі починає густо цвісти азалія. Її жовтий цвіт мовби велетенське мереживо свічок, виготовлених із ярого воску, освітлює найтемніші закутки лісових хащ. Душа від того яскравого суцвіття наповнюється бадьорим настроєм, веселішає, усе *довкола* набирає особливої урочистості. Великі, з жовтим відблиском пелюстки густо вигойдуються на тендітних ниточках, бутончики нагадують підвішену *догори* парасоллю.

Орфографічну помилку допущено в слові

А щороку

Б до схочу

В довкола

Г догори

20. Прочитайте текст і виконайте завдання

Які тут, на крутому схилі гори, зеленіли дерева! Чия буйна фантазія позбирала їх із *усіх-усюд* до цього товариського гурту, і тепер вони створили мальовничу строкату сім'ю! Простір між стовбурами, пронизаний світлом літнього сонця, *без упину* манив загадковим затишком. Батько *рано-вранці* йшов від дерева до дерева й перед кожним зупинявся на коротку мить, наче здивався

зі знайомою людиною. Цей сад на схилі гори творили не тільки розлогі яблуні, а й посаджені ще **позаторік** зовсім молоденькі яблуньки.

Орфографічну помилку допущено в слові

- А усіх-усюд
- Б без упину
- В рано-вранці
- Г позаторік

21. Прочитайте текст і виконайте завдання

На невеличкій прогалині тут, посеред гори, розкинулася пасіка. Високі дерева, підіймаючи **на/зустріч** сонцю своє густе гілля, оточують її з усіх боків. **У/середині** росте трава, з квітками рясно помішана, та стоїть із десятків вуликів. Сонце кидає **з/верху** хвилі тепла, і золоті бджоли бринять у повітрі. Ось щось торкнулося моєї руки: це одна з бджілок неспішно поповзла **по/моєму** ліктю. А я стою, затамувавши подих, і завмираю.

Окремо в тексті пишеться сполука слів

- А на/зустріч
- Б у/середині
- В з/верху
- Г по/моєму

22. Прочитайте текст і виконайте завдання

Усе починається з дитинства, з колискової, з голосу материнської душі над колискою. Уже **в/перше** звучання почутої мелодії **на/вічно** влітається для маленької дитини багатоголосся душі та світу. **Від/тепер** відкривається шлях її радощам, смуткові й веселості, тривогам і сподіванням. І, **на/певно**, головному — взаємності з життям, зі світом. Колискова — це **не/наче** душа, яка ходить навшпиньках.

Окремо в цьому тексті пишеться слово

- А в/перше
- Б від/тепер
- В на/певно
- Г не/наче

23. Прочитайте текст і виконайте завдання

Як/би хто хотів почути голос самого вітру, то мусив би піти йому **на/зустріч** і зупинитися посеред степу. Тут, безумовно, ніщо не приєднається до його голосу, ніщо не стане на заваді. А хто бажав би ще й перевірити вітер **на/силу**, то мав би глянути на тополь, яку той нагинає **до/долу**. А ще краще – на віковичного дуба, адже нахилити коренастого велетня – справді неабияка потуга. Вітер – це ілюзія руху, і тому на місці можемо насолоджуватися швидкістю, летом, окриленням.

Окремо в тексті треба писати сполуку слів

- А як/би
- Б на/зустріч
- В на/силу
- Г до/долу

24. Прочитайте текст і виконайте завдання

Надворі було *по/особливому* тихо. *По/зимовому* небу пропливав, загортаючись у діряву ковдру з хмар, надломлений місяць, схожий на тріснуту крижинку. А поруч з ним поблискували зорі, вимальовувалися непевні перші промені. Неохоче вставало заспане сонце і, мабуть, хотіло якось *по/своєму* розпочати цей день. Але зима, відвойовуючи останні холодні дні, вирішила *по/іншому* і все сипала білі сніжинки, закриваючи сонне світило. Усе, окрім тонесенької смуги над обрієм, уже перетворилося на щільну білу завісу, що огортала землю, не давала їй прокинутися.

Окремо в тексті треба писати сполуку слів

А по/особливому

Б по/зимовому

В по/своєму

Г по/іншому

25. Прочитайте текст і виконайте завдання.

Люко Дашвар пише неприкриту правду про чоловіків, жінок, дітей, тобто про нас із вами. Авторка «зліплює» людей *до/купи* в одне неймовірне ціле – і виходять, здавалося б, фантастичні, а насправді цілком реальні історії. Її романи ніби знаєш *на/пам'ять*, адже «ковтаєш» за одну ніч, а потім вони ще довго звучать у твоїй голові. Іноді читати стає важко, але ти примушуєш себе рухатися вперед, сторінка за сторінкою, *на/зустріч* болю й захвату. Разом з героями ми підіймаємося *на/гору* людських страждань і падаємо вниз, чудово розуміючи, що все в цих книгах справжнє.

Окремо в тексті треба писати сполуку слів

А до/купи

Б на/пам'ять

В на/зустріч

Г на/гору

26. Прочитайте текст і виконайте завдання

У моїй батьківщині *на/світанні* колишуться польовими доріжками навантажені хлібом вози. Удосвіта часом кукурікають півні, вечорами линуть *до/гори* сині димочки. У моїй батьківщині осінь *по/тихеньку* ступає в червоних чобітках, завітчана в соняшники й китиці винограду. Вечірні тумани заступають хороводи русалок, і зорі, на диво, сяють близько над землею, *що/б* можна було говорити до них. У моїй батьківщині сонце ходить босоніж, підперезане бабиним літом, з червоною калиною в русьвому волоссі.

Окремо в цьому тексті пишеться сполука слів

А на/світанні

Б по/тихеньку

В до/гори

Г що/б

27. Прочитайте текст і виконайте завдання

Ще *над/вечір* землю оповив холодний туман. Значить, чекай на ніч морозну. І ранній завчасний морозенко таки добре протягом ночі настелив трави, побілів памороззю засохлі дерева. *У/ранці* листя *без/упину* опадало на землю, лягало покорченими долоньками *до/гори*, наче все ще просило хоч краплиночку тепла. Не було ні вітру, ні жодного поруху. А листя падало й падало, зривалося з верховіття. Здавалося, що проливається чорно-зелений сумний водограй.

Окремо в тексті треба писати сполуку слів

А над/вечір

Б у/ранці

В без/упину

Г до/гори

ПРАВОПИС ЧАСТКИ *НЕ* З РІЗНИМИ ЧАСТИНАМИ МОВИ

1. Частку *не* треба писати разом у варіанті

- А не/зовсім зрозумілий
- Б зошит не/підписано
- В не/всі з цим обізнані
- Г не/забутня подорож

2. Частка *не* пишеться окремо у варіанті

- А стало не/переливки
- Б не/здужати всіх завдань
- В не/покоїтися через погоду
- Г не/дооцінювати друзів
- Д говорити не/правду

3. Разом з *не* треба писати слово у варіанті

- А не/високо, а низько
- Б відповіді не/надано
- В не/відчув підтримки
- Г не/сказавши й слова
- Д не/вже ми зустрілися

4. Позначте рядок, у якому *не* з усіма словами потрібно писати **ОКРЕМО**:

- А не/досліджені ще питання; не/зчувся, як заснув; не/спитавши дозволу;
- Б не/зводячи очей, не/привітно шуміли, не/здужав підняти;
- В будинок не/збудований; трохи не/дочуваючи; не/перевірений мною текст;
- Г не/можна передбачити; не/чуваний успіх; нічому не/навчено;
- Д не/захищений від вітру сад; не/просячи допомоги; не/потрібно поспішати.

5. Прочитайте текст і виконайте завдання

Прилинули *не/зліченні* теплі молдавські вітри, насунуло з півдня велике жовте одноманіття. Наставали дедалі кращі й легкі, наче мильні бульбашки, дні, і кожний видавався так до краю шляхетним, що всяка хвиля тривання була чудом надмірним і ще *не/звіданим*. У тиші глибоких і гарних днів змінювалась *не/помітно* тканина листків. Аж певного дня дерева постали в солом'яному вогні цілком здема матеріалізованого листа, у красі легкій, як відцвілі пелюстки, як прекрасні пави й фенікси, котрі мусять лишень схитнутись і затріпотіти, щоб струсити те злиняле та *не/потрібне* пір'я.

Окремо в тексті треба писати сполуку

- А не/зліченні
- Б не/звіданим
- В не/помітно
- Г не/потрібне

6. Прочитайте текст і виконайте завдання

Після *не/довгої* темної ночі починало світати. Край неба вже горів *не/рожевим* огнем, а ясно-червоним полум'ям. Промайнула хвилина, друга – і пучок жовтогарячого світла заіскрився, розливаючись по горах і лісах. Повітря було кришталево-чисте, прозоре. Сонце обливало землю яскравим світлом, гріло, пестило теплом свого проміння. Обізвалася трава *не/впевненими* голосами тисячі тендітних мешканців: коників, джмелів, комариків. У повітрі бриніла *не/перевершена* жайворонкова пісня. Прокинулось усе.

Окремо в тексті треба писати сполуку слів

- А не/довгої
- Б не/рожевим
- В не/впевненими
- Г не/перевершена

7. Прочитайте текст і виконайте завдання

Навесні ми часто блукали сонячними пагорбами поміж торішнім листям, визбируючи перші *не/сміливі* фіалки, вдихали міцний і п'яний дух землі. А коли забував зеленню травень, завітчав широкі, *не/приховані* від людського ока луки ромашками, усе наче потонуло в білому морі, якому *не/має* кінця-краю. Ковтаєш трепетний запах квітів, і тебе вабить кудись у *не/звідане*. А згори ніжно припікає сонечко, у чистому прозорому небі — ні хмаринки, тільки лине пісня жайворонка.

Окремо в цьому тексті пишеться сполука слів

- А не/сміливі
- Б не/приховані
- В не/має
- Г не/звідане

8. Прочитайте текст і виконайте завдання

Леся Українка завжди прагнула *не/звичайної* краси та спокою душі й шукала їх не лише в рідній Україні, а й у Грузії. До речі, цей край вона знала завдяки грузинському студентові Нестору, який квартирував у будинку Косачів у Києві. Леся навчала його французької та любові до України, а він її – грузинської та любові до Грузії. Життєвий шлях Лесі Українки нагадує *не/суцільне* тло, а різнокольорові шматочки скла – новоград-волинський, київський, грузинський, італійський, єгипетський. Це сходинки до творчої вершини й до *не/оборотної* вічності, що скріплені ниткою одного *не/повторного* життя.

Окремо в тексті треба писати сполуку слів

- А не/звичайної
- Б не/суцільне
- В не/оборотної
- Г не/повторного

9. Прочитайте текст і виконайте завдання

Незважаючи на *не/щастя*, розчарування, насмішки односельців, брак освіти, роботи цієї *не/пересічної* художниці стали справжніми зразками декоративно-прикладного мистецтва. Узявши на озброєння тексти пісень, казок і легенд та *не/повторну* природу рідної України, Катерина Білокур відтворила досі *не/бачений* ніким світ, що був частиною її світогляду. Коли вона малювала, ніщо не заважало їй фантазувати: жовтогарячий колір перетікав у коричневий, змішувався з усіма відтінками зеленого, синього, червоного, фіолетового... На полотні художниці вдавалося поєднувати рослини у фантастичні композиції, у яких одна квітка могла бути весняною, а інша – геть літньою...

Окремо в тексті треба писати сполуку слів

- А не/щастя
- Б не/пересічної
- В не/повторну
- Г не/бачений

10. Прочитайте текст і виконайте завдання

Тисячі дітей, *не/збайдужілих* до літератури, знають Івана Малковича – доброго дядечка-казкаря. Після закінчення університету, незважаючи на різноманітні пропозиції, юнак, ще *не/відомий* нікому, починає вчителювати в сільській школі під Києвом. Хто міг уявити тоді, що саме цей хлопець стане засновником найкращого в Україні дитячого видавництва і, якщо треба буде, не залишатиме друкарні по дві доби? (4) Створені тут книги «Снігова королева», «Абетка», «Аліса в Дивокраї», «Тореадори з Васюківки», «Вінні-Пух» – справжні, *не/перевершені* ніким витвори поліграфічного мистецтва. (5) В одному з *не/давніх* рейтингів «50 найкращих сучасних поетів» його прізвище посідає п'яте місце. (6) Вражає й такий рекорд: «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» за двадцять років випустила понад п'ять мільйонів книжок.

Разом у тексті треба писати сполуку слів

- А не/збайдужілих
- Б не/відомий
- В не/перевершені
- Г не/давніх

ПРАВОПИС СПОЛУЧНИКІВ

- ✓ Групи сполучників за значенням.
- ✓ Написання сполучників.

ГРУПИ СПОЛУЧНИКІВ ЗА ЗНАЧЕННЯМ

1. У реченні «Викладач дуже зрадив, ... почув самотійні судження студентів» може бути кожен з названих сполучників, окрім

- А бо
- Б адже
- В тобто
- Г оскільки
- Д тому що

2. Сполучник умови вжито в реченні

- А Принеси води, бо дуже хочу пити.
- Б З'явилися хмари, так що буде дощ.
- В Коли бажання добре, то й дорога легка.
- Г На те коня кують, щоб не спотикався.
- Д Хоч була пізня осінь, день стояв погожий.

НАПИСАННЯ СПОЛУЧНИКІВ

3. Виділене слово є сполучником і його слід писати разом у реченні

- А Вибач мені *за/те*, що була неввічлива.
- Б Ранні птахи сповістили *про/те*, що займається новий день.
- В *То/ж* не дівчина, а справжнісінький вихор.
- Г *Як/би* не переймався, балачками визнання не здобудеш.
- Д *Як/би* знали, не те б заспівали.

4. Виділене слово є сполучником і його слід писати разом у реченні

- А Ми вірші пишемо *про/те*, як стати біля дум на варті.
- Б Я хочу жити так, *що/б* серце билось в такт з гарячим серцем рідного народу.
- В Співай же за мною *про/те*, як весною усе відживається знов.
- Г Всяк лицар має з королем ходити у походи, *за/те* він матиме собі і ласку, й нагороди.
- Д *За/те*, що жили ми в цей зоряний час, нам заздрити будуть нащадки.

5. Виділене слово є сполучником і його треба писати разом у реченні

- А *Як/би* дівчата не любили гомоніти, а мовчать.
- Б *Як/би* не було важко, іди до своєї мети.
- В *Як/би* знав я чари, що спиняють хмари.
- Г *Як/би* там не було, ми мали це перевірити.
- Д *Як/би* хотілося мені щастя знайти у світі.

6. Позначте рядок, у якому в усіх словах виділене слово є сполучником і його слід писати РАЗОМ:

А І сказала мати: ”*Як/би* ти, сину, йшов в отаку погоду?”.

Б Чисте полуденне небо, і тихо-тихо, *немов/би* все заснуло.

В *То/ж* сіль землі, *то/ж* сила молода ішла на смерть, на згубу неминучу.

Г *Що/б* улітку не вродило, те зимою не завадить.

7. Виділене слово є сполучником і його слід писати разом у реченні

А Вибач мені *за/те*, що була неввічлива.

Б Ранні птахи сповістили *про/те*, що займається новий день.

В *То/ж* не дівчина, а справжнісінький вихор.

Г *Як/би* не переймався, балачками визнання не здобудеш.

Д *Як/би* знали, не те б заспівали.

8. Виділене слово є сполучником, і його треба писати разом у реченні

А *Як/би* мені хотілося, щоб літо ніколи не закінчувалося!

Б *Про/те*, що сьогодні свято, ми дізналися випадково.

В *Як/би* ви прокинулися раніше, то не запізнилися б.

Г Станьте *за/те* дерево, у якого розкішна крона.

Д Поміркуйте *про/те*, що порадити своїм друзям.

ОРФОГРАФІЧНІ ПОМИЛКИ (на різні теми)

1. Прочитайте текст і виконайте завдання

Боляче буває дивитися, як падає зірка. **Як/би** хотілося запримітити, звідки вона зірвалася й куди мала б упасти, спіткнувшись на рівному місці. Дивишся у високий морок, де щойно був залишений слід. Дивишся, вражений, сподіваючись, що не вмерла зірка, що спалахне вона в іншому місці. **Про/те** ні, не спалахнула. А потім не встигаєш помічати, де й котра зірка зірвалася, полетіла **до/низу**. Що їх манить туди? Що жене їх стрімкими табунами? Яка непереможна сила старої землі? Чи не та сама сила, що пробуджує в мене любов до неї, що все тримає на цьому світі? Оглянься! Прожиті твої дні летять слідом за тобою, **що/миті** згасаючи в темряві минулого...

Окремо в цьому тексті треба писати

- А як/би
- Б про/те
- В до/низу
- Г що/миті

2. Прочитайте текст і виконайте завдання

Київський Музей-квартира Павла Тичини відкриває завсідникам унікальні, нікому **не/відомі** шедеври живопису з приватної колекції геніального українського митця. Тут також упорядковано неабиякі експонати: рукописи, картини, особисті речі, пов'язані з поетом, зокрема музичні інструменти. Хранителі закладу кажуть, що **як/би** доля повернула автора «Сонячних кларнетів» у якесь інше русло, то він став би, можливо, чудовим художником. Життя ж вирішило інакше, **то/ж** ми маємо геніального поета, **про/те** живопис супроводжував письменника постійно. У його квартирі на вулиці Терещенківській зібрані не тільки унікальні автографи та книжки, а й малюнки самого поета.

Окремо в тексті треба писати слово

- А не/відомі
- Б як/би
- В то/ж
- Г про/те

3. Прочитайте текст і виконайте завдання

Стояла тиха травнева ніч у буянні зела й кипінні садів. Шаленіли в лузі солов'ї, кумкали жаби, кричали горлиці. І носила в ту **не/ймовірно** весняну молоду ніч із срібної криниці срібним цеберцем срібну воду зозуля і тягла її по землі. Вилила добрий ківш і на Андрія. **Від/того** прокинувся та побрів під розчакнуту липу. На душі було срібно й високо. Дослухався тихої й радісної музики небес, удивлявся в ту **не/звідану** глибіню. **Від/нині** знав, що там живе вічна й свята таїна.

Окремо в тексті пишеться сполука слів

- А не/ймовірно
- Б від/того
- В не/звідану
- Г від/нині

4. Прочитайте текст і виконайте завдання

Гордий птах змахнув крильми і злетів *на/зустріч* новим пригодам. Він уважно приглядався до всього, що було внизу. Птах мав гострий зір і добре бачив, як люди збивалися з ніг, поралися по городах, згрібаючи на купи сухе картоплиння та спалюючи його разом із зів'ялим листям. Дим від вогнищ тягнуло в долину, але він не стелився пасмами, а зразу ж піднімався *до/гори*, підфарбовуючи все *не/баченою* досі прозоро-блакитною аквареллю. А небо, навпаки, залишалось високим і чистим, і в тій височині розкошланими клаптями вати плавали *не/великі* хмарки.

Окремо в тексті пишеться сполука слів

- А на/зустріч
- Б до/гори
- В не/баченою
- Г не/великі

5. Прочитайте текст і виконайте завдання

Чогось *непокоїться* хлопець, чомусь безпричинно тягне його *в глибінь* вечорів, де місяць і зорі ворожать *угорі*. Ідеш шляхом, і здається тобі, наче от-от зі щастям зустрінешся. І, як загадкові лісові мавки, кличуть далекі дівочі пісні. Він часто поривається до них, але близько не наважується підійти. І не тому, що несміливий, а тому, що потаємна, ще *нерозпізнана* ним дівоча душа була святою для Романа. Ще не знайшов тої, для якої зміг би небо прихилити.

Орфографічну помилку допущено в слові

- А непокоїться
- Б в глибінь
- В угорі
- Г нерозпізнана

6. Прочитайте текст і виконайте завдання

Постукала весна в прозорий кришталь вікон, торкнулася серця лоскітливим подихом травня й невтримно поманила в *замріяний* гай. А в гаю синіми вогниками коливаються на тонких стебельцях проліски. Схожі вони на бірюзові намистинки, розгублені чиєюсь невинною рукою між вузеньких листочків боязкої травиці. Може, то *безжурний* жайвір бризнув на галявину іскри *невичерпного* натхнення чи соромлива синичка розсипала зерна свого *пестливого* співу?

Орфографічну помилку допущено в слові

- А замріяний
- Б безжурний
- В невичерпного
- Г пестливого

7. Прочитайте текст і виконайте завдання

У *життєвому* круговороті народжуються неповторні людські світи. Вдивляючись щороку в очі юнаків і дівчат, яких *проводжаю* в самостійну дорогу життя, я не можу бути спокійним. Що ж є найголовнішим у людині, яку ми творимо? У ту коротку червневу ніч, коли разом з ними ми виходимо в поле зустрічати перше *сонце* їх нового життя, у моє серце стукають болючі питання: де, у чому людська *сердцевина*? Як її, зрештою, створити?

Орфографічна помилка допущена в написанні слова

- А життєвому
- Б проводжаю
- В сонце
- Г сердцевина

8. НЕМАЄ орфографічних помилок у реченні

А У ситуації супержорсткої конкуренції на ринку туристичні агенції намагаються ставати все дужче клієнтоорієнтованими.

Б Для цього вони створюють не які-небудь примітивні інформаційні сайти, а справжні освітньо розважальні ресурси.

В Тут потенційному клієнтові можна як замовити квиток у якусь екзотичну місцевість, так і чи мало довідатися про неї.

Г Отже, куди б ви не вирішили поїхати, мабуть, точно щось цікаве й корисне вже знатемете про обраний куточок світу.

9. НЕМАЄ орфографічних помилок у варіанті

А Основи правильного харчування та базові фізичні вправи сьогодні знає чи не кожен, хто має бажання почувати себе впевнено за будь яких обставин.

Б Запорукою краси та здоров'я насамперед є збалансований щоденний раціон та оптимальне фізичне навантаження.

В Вибір продуктів, технологія приготування страв та особливості споживання їх мають бути підпорядковані правилам здорового харчування.

Г Не зважаючи на розмаїття пропонованих практик здорового харчування, їх об'єднує принцип чіткого поділу продуктів на корисні та шкідливі.

10. НЕМАЄ орфографічних помилок у варіанті

А В Україні за підтримки Організації з безпеки і співробітництва в Європі триває загальнонаціональна кампанія, присвячена питанням кібербезпеки.

Б У межах цих заходів журналіська спільнота отримала відео-ролики з рекомендаціями щодо безпечної поведінки в кіберпросторі.

В А школярі в усіх регіонах країни ознайомляться з інфоброшюрами «5 правил захисту інформації від злову в інтернеті» і «5 правил безпечного шопінгу в інтернеті».

Г Зосередження уваги перед усім на школярах зумовлене їхньою схильністю до необдуманих дій в інтернеті, а отже, беззахисністю перед кібершахраями.

11. НЕМАЄ орфографічних помилок у варіанті

А Ніколи не купайтесь у не знайомій водоймі, не переконавшись спочатку, що там цілком безпечно.

Б Якщо погано плаваєте, то не купайтесь наодинці й не заходьте у воду надто глибоко.

В Не пірняйте, якщо ще невправні в цьому, бо наражаїтесь на ризик ударитися об дно.

Г Якщо зтомилися, переверніться на спину: так зможете відпочити, просто полежавши на поверхні води.

12. Прочитайте уривок.

З..поміж українських архітекторів варто відзначити Івана Левинського. За сорока..літню діяльність він звів сотні будівель житлово..побутового та громадського призначення. Усе, створене ним, дивує, бо до будь..якої праці він підходив по..господарськи.

Дефіс треба ставити на місці пропуску у всіх словах, ОКРІМ

А з..поміж

Б сорока..літню

В житлово..побутового

Г будь..якої

Д по..господарськи

13. Прочитайте текст і виконайте завдання

За/багато століть люди звикли охороняти та прикрашати джерела, наділяючи їх цілющими й магічними властивостями. Особливо відзначилися в цьому італійці. У/загалі Італія справедливо заслуговує називатися країною криниць і водограїв. Чи/мало з них має багатовікову історію, а тому їх уважають національними пам'ятками, яких не оминають увагою туристи. Це тому, що навіть ті з них, які призначені для суто побутових потреб, зроблені вигадливо та майстерно. На/приклад, у Венеції криниці були споруджені в готичному стилі, а в Римі доба бароко залишила нам славнозвісний фонтан Треві. Таке ж шанобливе ставлення до джерел виплекали покоління у Вірменії, Середній Азії, де криниці в буквальному розумінні «давали» життя людським поселенням, сприяли нормальному функціонуванню господарства.

Окремо в тексті треба писати сполуку слів

А за/багато

Б чи/мало

В у/загалі

Г на/приклад

14. Прочитайте текст і виконайте завдання

Здавна люди налічували в дощовій веселці сім кольорів: червоний, *жовто-гарячий*, жовтий, зелений, голубий, синій і фіолетовий. Можливо, у цій сімці наші предки вбачали щось *таємничо-магічне*. *Недарма* ж тиждень складався з семи днів, а на небі налічували тоді сім планет. Придивляючись до

веселки уважніше, не можна *не помітити* різні відтінки, що поступово переходять один в один. Цих відтінків безліч.

Орфографічну помилку допущено в слові

А жовто-гарячий

Б таємничо-магічне

В недарма

Г не помітити

15. Прочитайте текст і виконайте завдання

На календарі вже весна. Хоча снігу *не/має, про/те* надворі мороз пробирає по спині... Простую собі лісом, опустивши голову *до/долу* і лише зрідка оглядаючись навкруги. Аж ось поміж деревами щось, схоже, забіліло... Це підсніжники, перші провидці весни, що не побоялися холоду. Вони підняли свої голівки, неначе мовчки сповіщаючи: *як/би* не лютувала зима, весна не за горами. І так мені радісно стало на серці, мов на світ народився, кудись зникли і холод, і мороз.

Окремо в тексті треба писати сполуку слів

А не/має

Б про/те

В до/долу

Г як/би

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

ПРЯМЕ Й ПЕРЕНОСНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

1. Виділене слово вжите в прямому значенні в реченні

- А Холодні осінні тумани *спускають* на землю мокрі коси.
- Б У чужу душу *не влізеш*.
- В *Умивається* сльозами убога земля.
- Г *Приходять* друзі, *виринають* у пам'яті спогади.

2. Позначте речення, у якому виділене слово вжито в переносному значенні:

- А До булави треба й *голови* (Нар. творчість).
- Б Як *голова* сивіє, то чоловік мудріє (Нар. творчість).
- В У *голову*, як у торбу, що знайдеш, те й сховаєш (Нар. творчість).
- Г Скільки *голів*, стільки й умів (Нар. творчість).
- Д Хліб – усьому *голова* (Нар. творчість).

3. Виділене слово вжито в прямому значенні в реченні

- А Долинами пісня *літає*.
- Б Ви знаєте, як *сплять* старі гаї?
- В Шелестом опалого листя *зітхає* лісова стежка.
- Г Хазяїн коротко *відповідав* на запитання гостя.

4. У прямому значенні вжито всі прикметники в рядку

- А гострий біль, минулі роки, живильна вода
- Б глибоке озеро, золоте слово, жорсткий матрац
- В шовкова хустка, теплі спогади, ясне небо
- Г дитячі голоси, свіжий хліб, настільна лампа

5. Прочитайте текст і виконайте завдання

Усе починається з дитинства, з колискової, з голосу материнської душі над *колискою*. Уже в перше звучання почутої *мелодії* навічно вплітається для маленької *дитини* багатоголосся душі та світу. Відтепер відкривається шлях її радощам, смуткові й веселості, тривогам, і сподіванням. І, напевно, головному — взаємності з життям, зі світом. Колискова — це неначе душа, яка *ходить* навшпиньках.

У переносному значенні вжито в тексті виділене слово

- А маленької *дитини*
- Б над *колискою*
- В почутої *мелодії*
- Г *ходить* навшпиньках

6. Прочитайте текст і виконайте завдання

У моїй батьківщині на світанні *колишуться* польовими доріжками навантажені хлібом вози. Удосвіта часом *кукурікають* півні, вечорами линуть догори сині димочки. У моїй батьківщині осінь потихеньку *ступає* в червоних чобітках, завітчана в соняшники й китиці винограду. Вечірні тумани заступають хороводи русалок, і зорі, на диво, *сяють* близько над землею, щоб можна було говорити до них. У моїй батьківщині сонце ходить босоніж, підперезане бабиним літом, з червоною калиною в русявому волоссі.

У переносному значенні вжито в тексті виділене слово

А *колишуться* вози

Б *кукурікають* півні

В осінь *ступає*

Г зорі *сяють*

7. Прочитайте текст і виконайте завдання

Пахне луг... Вечірній туманець блаґеньким напиналом напнувся над усеньким лугом, а отам, коло лісу, начебто завис густіший і темніший морок. А де лелеки, що *прилетіли* на зустріч з вечірньою казкою? Мабуть, поки вечеряв, то познімались і полетіли на лісові озера. Вдивляєшся поміж кущів, поміж осоки — ніде не видно, тільки *сумують* вечірні сутінки. А луг пахне дедалі сильніше, і груди не можуть умістити, увібрати всю його терпку свіжість, бо замалі. *Дихаєш* і наче оновлюєшся, вдруге на світ народжуєшся.

У переносному значенні вжито в тексті виділене слово

А *пахне* луг

Б лелеки *прилетіли*

В *сумують* сутінки

Г *дихаєш* і оновлюєшся

СИНОНІМИ. АНТОНІМИ

- ✓ Синоніми
- ✓ Антоніми

СИНОНІМИ

1. Установіть відповідність між значеннями слів лівого та правого стовпчиків:

1 відраза	А осоруга
2 спокуса	Б зваба
3 царина	В галузь
4 тенети	Г пастка
	Д каверза

2. Прочитайте текст і виконайте завдання

На невеличкій прогалині тут, посеред гори, розкинулася пасіка. Високі дерева, *підіймаючи* назустріч сонцю своє густе гілля, оточують її з усіх боків. У середині росте трава, з квітками рясно помішана, та стоїть із десятків вуликів. Сонце кидає зверху хвилі тепла і золоті бджоли бринять у повітрі. Ось щось торкнулося моєї руки: це одна з бджілок неспішно поповзла по моєму ліктію. А я стою, затамувавши подих і [...].

Синонімом до слова «*підіймаючи*» в другому реченні може бути

- А підбираючи
- Б підносячи
- В підвищуючи
- Г підтягаючи

3. Прочитайте текст і виконайте завдання

Стояла тиха травнева ніч у буянні зела й кипінні садів. Шаленіли в лузі солов'ї, кумкали жаби, кричали горлиці. І носила в ту неймовірну весняну молоду ніч із срібної криниці срібним цеберцем срібну воду зозуля і розливала її по землі. Вилила *добрий* ківш і на Андрія. Від того прокинувся, та побрів під розчахнуту липу. На душі було срібно й високо. Дослухався тихої й радісної музики небес, удивлявся в ту незвідану глибіню. Віднині знав, що там живе вічна й свята таїна.

Синонімом до слова «*добрий*» у четвертому реченні є

- А повний
- Б хороший
- В милий
- Г смачний

4. Прочитайте текст і виконайте завдання

Дуб здавна постає як символ незламної сили, могутності та переможного довголіття. У селі Верхня Хортиця, яке нині перетворилося на передмістя Запоріжжя, височить дуб-велетень, вік якого понад вісімсот років. Ще за

часів Київської Русі з брунатного жолудя проклонувся паросток і, набираючи сили, згодом перетворився на *розлоге* дерево. Під ним проходили мешканці південних степів, у його затінку вони відпочивали, ховалися від дощу або палючого сонця. Нині над дубом-велетнем мчать реактивні лайнери, пролітають штучні супутники Землі, а він, як і колись, живе, зеленіє, задумливо шумить серед безкраїх рідних обширів.

Синонімом до прикметника «розлоге» в третьому реченні тексту є слово

- А похиле
- Б коренасте
- В гіллясте
- Г листяне

5. Не можна замінити поданим варіантом у дужках виділене слово в реченні

- А За високими осоками почало *світліти* (світлішати) небо.
- Б *М'який* (незлостивий) докір корисніший за нещире подяку.
- В Ми не хотіли брати участь у цих *темних* (підозрілих) справах.
- Г Молоко дуже *корисне* (корисливе) для молодого організму.
- Д *Подекуди* (місцями) пройшов сліпий дощик.

6. З поданих у дужках синонімів кожен з варіантів можливий у реченні

А (Ретельні, проникливі) дослідження археологів підтверджують слова Геродота.

- Б Червоні жоржини (сильніше, потужніше) мерехтять росами.
- В Старі дуби (оточували, облягали) галявину.
- Г Представники різних поколінь не завжди (здатні, здібні) порозумітися.
- Д Ми стояли, зачаровані (дивною, прекрасною) музикою весняних лугів.

7. Синонімом до слова *збагнути* є

- А зібгати
- Б розбагатіти
- В зрозуміти
- Г розгубитися

8. Синонімом до слова *заяложений* є

- А закладений
- Б закинутий
- В забруднений
- Г загальноприйнятий

9. Синонімом до слова *головний* є

- А останній
- Б чільний
- В завзятий
- Г другорядний

10. Синонімом до слова *обійстя* є

- А прикраса
- Б садиба
- В огорожа
- Г ворота
- Д криниця

11. Синонімом до слова *гребувати* є

- А марнувати
- Б вишивати
- В доглядати
- Г зневажати
- Д нехтувати

12. Синоніми наведено в рядку

- А *зустрічати* гостя – *проводжати* гостя
- Б *жвавий* хлопчина – *прудкий* хлопчина
- В *привозити* подарунки – *привезені* подарунки
- Г *будівельний кран* – *водопровідний кран*

13. Доберіть синонім до кожного прикметника.

Прикметник

- 1 сердечний
- 2 сердешний
- 3 розпачливий
- 4 ретельний

Синонім

- А невтїшний
- Б лицемірний
- В старанний
- Г щирий
- Д бідолашний

14. Позначте речення, у якому виділене слово НЕ МОЖНА замінити варіантом у дужках:

- А Архітектор *наголосив* (підкреслив), що проект слід виконати вчасно.
- Б За мить вантажна машина *зникла* (щезла) з очей.
- В Технічний персонал *змарнував* (згаяв) багато часу на підготовчі роботи.
- Г У нашій родині панують теплі, дружні *стосунки* (взаємини).
- Д Щоб *здобути* (отримати) вищу освіту, потрібно наполегливо працювати.

15. НЕ є синонімами слова в рядку

- А карта, масштаб
- Б занепад, регрес
- В поступ, прогрес
- Г тираж, наклад

16. Синонімами є всі слова в рядку

- А говіркий, веселий, радісний
- Б карати, мучити, тримати
- В деінде, подекуди, зблизька
- Г артист, лицедій, актор

17. Прочитайте текст і виконайте завдання

(1) Тисячі дітей, не збайдужілих до літератури, знають Івана Малковича – доброго дядечка-казкаря. (2) Після закінчення університету, незважаючи на різноманітні пропозиції, юнак, ще не відомий нікому, починає вчителювати в сільській школі під Києвом. (3) Хто міг уявити тоді, що саме цей хлопець стане [...] найкращого в Україні дитячого видавництва і, якщо треба буде, не залишатиме друкарні по дві доби? (4) Створені тут книги «Снігова королева», «Абетка», «Аліса в Дивокраї», «Тореадори з Васюківки», «Вінні-Пух» – справжні не перевершені ніким витвори поліграфічного мистецтва. (5) В одному з недавніх рейтингів «50 найкращих сучасних поетів» його прізвище посідає п'яте місце. (6) Вражає й такий рекорд: «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» за двадцять років випустила понад п'ять мільйонів книжок.

Замість пропуску в третьому реченні можуть бути всі слова, ОКРІМ

- А засновником
- Б фундатором
- В конструктором
- Г творцем

АНТОНІМИ

18. Доберіть антоніми до поданих слів.

Слово

- 1 альтруїстичний
- 2 огидний
- 3 шкідливий
- 4 недалекий

Антонім

- А принадний
- Б свійський
- В тямущий
- Г корисний
- Д корисливий

19. Установіть антонімічні пари, утворивши з поданими частинами складні слова.

Частина слова

- 1 ясно...
- 2 високо...
- 3 ранньо...
- 4 рівно...

Антонімічна частина слова

- А мало...
- Б сухо...
- В різно...
- Г темно...
- Д пізньо...

20. Доберіть антоніми до поданих слів.

Слово

- 1 лебедіти
- 2 компенсувати
- 3 знаходити
- 4 деградувати

Антонім

- А сахатися
- Б губити
- В грубіянити
- Г шкодити
- Д відроджуватися

21. Антонімічну пару вжито в прислів'ї

А Малі діти – малий клопіт, а підростуть – буде великий.

Б Діти – як квіти: поливай, то ростимуть.

В У дитини заболить палець, а в матері серце.

Г Рідня до півдня, а як сонце зайде – ніхто не знайде!

22. Антоніми вжито в прислів'ї

А Глибше орати – більше сіна мати.

Б Шануй учителя, як родителя.

В Не бажай синові багатства, а бажай розуму.

Г У червні на полі густо, а надворі пусто.

23. Антонімами є слова

А серйозний – стриманий

Б делікатний – приємний

В деградувати – відроджуватися

Г акліматизований – пристосований

Д асиміляція – уподібнення

24. Антонімами є слова в рядку

А постійний – сталий

Б приємний – милий

В різниця – тотожність

Г провісник – предтеча

25. Антоніми вжито в прислів'ї

А Добро далеко розходиться, а зло ще далі.

Б Не говори, що знаєш, але знай, що говориш.

В Птицю знати по пір'ю, а чоловіка по бесіді.

Г Коли хочеш щось сказати – перш подумай.

ПАРОНІМИ. ОМОНІМИ

- ✓ Пароніми
- ✓ Омоніми

ПАРОНІМИ

1. Доберіть замість пропусків потрібні слова.

Речення

1 Замість паспорта можна подати ... про народження.

2 Це було натхненне й поетичне ... в коханні.

3 На вході чергові обов'язково перевіряють ... особи.

4 Лейтенант уважно занотував ... очевидця події.

Пропущене слово

А свідоцтво

Б свідчення

В освідчення

Г засвідчення

Д посвідчення

2. Лексичну помилку допущено в рядку

А освітлювальний прилад

Б освітній заклад

В освічене перехрестя

Г освітянська спільнота

3. Лексичну помилку допущено в рядку

А виключні здібності

Б поверхове уявлення

В громадська думка

Г виконавча влада

4. Лексичну помилку допущено в рядку

А обсяг продажу

Б об'єм басейну

В змістова доповідь

Г програмовий матеріал

5. Лексично правильне словосполучення утворить прикметник *повчальний* з іменником

А заклад

Б план

В ефект

Г досвід

Д метод

6. Лексично неправильне словосполучення утворить слово «*навичка*» з прикметником

А рухова

Б шкідлива

В практична

Г граматична

Д життєва

7. Лексично неправильне словосполучення утворить іменник *легіон* із прикметником

- А іноземний
- Б почесний
- В військовий
- Г промисловий
- Д жіночий

8. Обидва слова, подані в дужках, можливі за змістом у реченні

- А Це фахівець найвищого класу — справжній (*профі, профан*).
- Б Наша невеличка група здійснила (*екскурс, екскурсію*) центром Тернополя.
- В Протягом (*століть, сторіч*) український Степ належав кочовикам.
- Г Передвиборча (*компанія, кампанія*) була в самісінькому розпалі.
- Д Цей (*абонент, абонемент*) дає нам право відвідувати басейн щосереди.

ОМОНІМИ

9. Позначте пару речень, у яких виділені слова є омонімами:

- А *Слово*, чому ти не твердая криця! *Слово* – срібло, мовчання – золото.
- Б Вона зрозуміла душевний *стан* гостя. У хлопця плечі широкі, *стан* високий.
- В Рідна *земля* і в жмені мила. *Земля* – хлібодарка і медоносиця.
- Г У хвалька *язик* діє, а рука не вміє. Держи *язик* за зубами.
- Д Ми молоді, ми юні, і нам належить *світ*. Брехнею *світ* обійдеш, а назад не вернеш.

10. Позначте речення, що містить омоніми:

- А Щире слово й добре діло душу й серце обігріло (Нар. творчість).
- Б Господь посилає нам мудрості й сили і хранить Україну нині, прісно й вівік (В. Крищенко).
- В Людина там не буде вільна, де є великі і малі (В. Загороднюк).
- Г День у день робота, день у день праця (Панас Мирний).
- Д Міг би його поганити – не хочу вуст поганити (М. Лукаш).

11. Омоніми є в реченні

- А Той розум не шляхетний, а шляхетський.
- Б Князь Костянтин, батько князя Василя, мав талант і талан.
- В У пеклі наших доль не знаєш сам: ти бранець чи обранець.
- Г Бо хтозна, чи він знайде там свободу, чи ще одну збудує слободу.
- Д Бридкого бруду із холодних душ не змиє навіть і холодний душ.

ЛЕКСИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

1. Доберіть синоніми.

Слово

- 1 абсолютний
- 2 автентичний
- 3 автономний
- 4 аналогічний

Синонім

- А цілковитий
- Б самостійний
- В сучасний
- Г схожий
- Д справжній

2. Доберіть українські відповідники до іншомовних слів.

Іншомовне слово

- 1 критерій
- 2 фіаско
- 3 фактор
- 4 рецепт

Український відповідник

- А чинник
- Б мірило
- В учення
- Г припис
- Д провал

3. Знайдіть українські відповідники іншомовним словам.

Іншомовне слово

- 1 абориген
- 2 агресор
- 3 асистент
- 4 адвокат

Українське слово

- А туземець
- Б загарбник
- В попередник
- Г помічник
- Д захисник

4. Доберіть українські відповідники до іншомовних слів.

Іншомовне слово

- 1 фактор
- 2 критерій
- 3 лозунг
- 4 сфера

Українське слово

- А царина
- Б віче
- В гасло
- Г чинник
- Д мірило

5. Доберіть синоніми.

Слово

- 1 превентивний
- 2 тотальний
- 3 фіктивний
- 4 кардинальний

Синонім

- А істотний
- Б всеосяжний
- В передовий
- Г підроблений
- Д запобіжний

ЛЕКСИЧНА ПОМИЛКА

1. Лексичну помилку допущено в рядку

- А виговор з попередженням
- Б запровадження виборності
- В оголошення подяки
- Г посвідка на проживання

2. Лексичну помилку допущено в рядку

- А довгожитель
- Б покровитель
- В визволитель
- Г виключатель

3. Лексичну помилку допущено в рядку

- А вимкнути комп'ютер
- Б видрукувати на принтері
- В ввести неправильний пароль
- Г прийняти участь в обговоренні

4. Лексичну помилку допущено в рядку

- А церковний канон
- Б раритетні видання
- В депутатські привілеї
- Г меморіальний пам'ятник
- Д фінішна дистанція

5. Лексичну помилку допущено в рядку

- А залучили до участі в проєкті
- Б набули цікавого досвіду
- В програли завдяки голкіперу
- Г зробили похапцем і неякісно

6. Лексичну помилку допущено в рядку

- А о сьомій годині ранку
- Б на наступній неділі
- В властивий учневі
- Г прийшов у справах

7. Лексичну помилку допущено в рядку

- А автобус на замовлення
- Б бувший директор
- В вимкнути електрику
- Г образив мимоволі

8. Лексичну помилку допущено в рядку

- А являється прикладом
- Б скасувати конференцію
- В непридатний до вжитку
- Г зважати на правила

9. Лексичну помилку допущено в рядку

- А діюче законодавство
- Б цікава пропозиція
- В підсумкове заняття
- Г курячий бульйон
- Д запорука успіху

10. Немає лексичної помилки в рядку

- А багаточисельні дзвінки
- Б рішити завдання
- В наступного разу
- Г погляди співпадають

11. НЕМАЄ лексичної помилки в рядку

- А перший дебют
- Б головний лейтмотив
- В ефективний метод
- Г дивний парадокс

12. Лексичної помилки НЕМАЄ в рядку

- А несподіваний сюрприз
- Б пам'ятний сувенір
- В вільна вакансія
- Г чинний закон

13. Лексичної помилки НЕМАЄ в рядку

- А листати сторінки улюбленої книги
- Б зранку забули відкрити вікно
- В дивовижна пам'ятка природи
- Г відноситися з повагою до друзів

14. Виділене слово вжите в невластивому йому значенні в реченні

- А Два примірники словника *присутні* в кабінеті.
- Б Вантажне відділення *розташоване* на першому поверсі.
- В Ялту *вважають* одним з найпопулярніших курортів.
- Г Директор банку *перебуває* за кордоном.
- Д У санаторії *є* кілька басейнів.

15. Виділене слово вжито в невластивому йому значенні в реченні

- А Аптеку зачиняють о 21-й годині.
- Б Двері зачиняються зі скрипом.
- В Магазин взуття *закривається* й переїжджає в нове приміщення.
- Г Олена намагалася *відкрити* вікно, бо відчула задуху.
- Д Університет проведе день *відкритих* дверей.

16. У НЕВЛАСТИВОМУ значенні вжито слово в рядку

- А уболівали за «Динамо»
- Б повстали проблеми
- В перебував на лікуванні
- Г надійшли в продаж
- Д скасували закон

17. Помилково вжито слово в рядку

- А повиключайте всі електроприлади у квартирі
- Б намагайтеся швидко відповісти на запитання
- В перевірте банківський рахунок наступного дня
- Г запропонуйте гостям чай, каву й тістечка

18. Помилково вжито слово в рядку

- А винайняв квартиру в центрі
- Б запросив до вітальні
- В розповів про відрядження
- Г приїхав вісім років назад

19. Помилково вжито слово в рядку

- А брати участь
- Б здавати іспит
- В додати води
- Г здобути освіту

20. Помилково вжито слово в рядку

- А ювілейні міроприємства
- Б громадянське суспільство
- В парламентська республіка
- Г непримиренні опоненти
- Д прикордонна територія

21. Помилково вжито слово в рядку

- А розв'язувати задачу
- Б уникнути небезпеки
- В надіслати привітання
- Г заказати букет квітів
- Д перекладати сербською

22. Помилково вжито слово в рядку

- А відхилити пропозицію
- Б давно знати друг друга
- В передплатити дві газети
- Г довгостроковий проект

23. Неправильно побудовано словосполучення

- А неправильна відповідь
- Б приймати участь
- В наполягати на своєму
- Г відчинити двері
- Д провести захід

24. Редагування потребує сполука в рядку

- А згадати між іншим, принагідно згадати
- Б упродовж місяця, на протязі місяця
- В дотепер не з'ясовано, досі не з'ясовано
- Г насамперед знати, передусім знати
- Д знайти без зволікань, знайти негайно

25. Лексичної помилки НЕМАЄ в реченні

- А Салон італійської мебелі «Кватроченто» запрошує: новий сезон відкрито!
- Б Ломбард «Свіжа копійка» видає позики під залог ваших автомобілів.
- В Магазин «Усе для дому»: наші дрібнички допоможуть зробити уют у вашій оселі!
- Г Агенція «Без проблем!» – це професійне обслуговування всіх ваших міроприємств.
- Д Фірма «Бутоньєрка» – живі квіти цілодобово для будь-якої події у вашому житті.

26. НЕ ПОТРЕБУЄ редагування речення

- А Як діяти, якщо ви зазнали поразки: гучно хлопнути дверима й піти себе жаліти чи ціленаправлено працювати далі?
- Б На щастя, поруч завжди опиняться чутливі люди, які витруть ваші сльози, дадуть не лише паперову салфетку, а й слушну пораду.
- В Саме тоді варто зрозуміти: хватить рюмсати, нарікати на оточуючий світ та займатися саморуйнуванням!
- Г Подолати життєві негаразди допоможе усердна робота над залагодженням проблем, а не посипання голови пеплом.
- Д Пройшовши такі життєві етапи, розумієш, що найбільший успіх – це перемога над собою.

27. НЕ ПОТРЕБУЄ редагування речення

А Вища школа активно впроваджує в навчальний процес інноваційні технології.

Б Молодь України – це передовий авангард нашої незалежної держави.

В Ще й досі тривають дискусії та суперечки вчених щодо походження видів.

Г Важко уявити сучасне життя без засобів масової інформації та мас-медіа.

28. Лексичної помилки НЕМАЄ в реченні

А На лекціях з етики професор розповідав студентам, як тактичніше вчинити в тій чи тій не надто приємній ситуації.

Б Імунологи прогнозують, що останні місяці року будуть удачними для укріплення здоров'я.

В На симпозіум поїде чисельна група науковців, які брали участь у досліді цієї теми.

Г На конференцію запросили різних за фахом лікарів: від хірургів до реабілітації.

Д У тендітних руках балерини – оберемок червоних троянд, і це найвища оцінка її роботи в новому спектаклі.

29. Лексична помилка є в реченні

А Гурт «Антитіла» запропонував глядачам нове відео на пісню «Фари» зі свого альбому «Сонце».

Б Команда вирішила поєднати голлівудські блокбастери про супергероїв з українською дійсністю.

В Музиканти порушили важливу для оточуючого середовища тему – затори та ями на українських дорогах.

Г За сюжетом, супергерой щонаочі рятує місто, а, за законами жанру, йому протистоїть «блискучий» лиходій Джокер.

Д Над втіленням ідеї цього відеокліпу команда творчо працювала три доби на чотирьох знімальних майданчиках Києва.

30. Прочитайте речення, у якому пропущено окремі слова.

Щоб ... впоратися з контрольними завданнями, не полінуйтеся ... підручник і повторити матеріал, зосередившись на ... з правил.

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

А удачно, розгорнути, винятках

Б успішно, відкрити, виключеннях

В успішно, розгорнути, виключеннях

Г удачно, відкрити, виключеннях

Д успішно, розгорнути, винятках

31. Прочитайте речення, у якому пропущено окремі слова.

Магеллан ... неоціненний ... у розвиток географічної науки, адже цей дослідник не тільки здійснив першу навколосвітню подорож, але й ... морський шлях до берегів Азії, що дало змогу іншим вивчити ... частину світу.

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

А уніс, вклад, проложив, дану

Б зробив, вклад, проложив, цю

В уніс, вклад, проклав, цю

Г зробив, внесок, проклав, цю

Д зробив, внесок, проложив, дану

УЖИВАННЯ СЛІВ І СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ

1. Прочитайте речення.

Студентка, [...] перевтому, блискуче склала іспит.

Замість пропуску можуть стояти всі слова, ОКРІМ

- А незважаючи на
- Б не дивлячись на
- В забувши про
- Г подолавши
- Д попри

2. Утворіть лексично правильні словосполучення.

1 переводити	А газети
2 переказувати	Б ордери
3 підписувати	В кошти
4 передплачувати	Г через майдан
	Д з хорватської

3. Прочитайте речення.

Перед виходом з дому не забудьте ... світло і, ... погоду, ... всі вікна.

Граматично правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- А вимкнути, незважаючи на, позачиняти
- Б виключити, незважаючи на, позакривати
- В вимкнути, не дивлячись на, позачиняти
- Г вимкнути, незважаючи на, позакривати
- Д виключити, не дивлячись на, позачиняти

4. Прочитайте речення, у якому пропущено окремі слова.

На шляху більшої ... лауреатів і ... конкурсів ... перешкоди, однак прагнення перемоги завжди... до успіху.

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- А половини, дипломатів, трапляються, призводить
- Б частини, дипломників, зустрічаються, приводить
- В частини, дипломантів, зустрічається, приводить
- Г половини, дипломантів, трапляються, призводить
- Д частини, дипломантів, трапляються, приводить

5. Доберіть на місці пропусків правильні варіанти з-поміж запропонованих.

Дистанційна форма (1)_____ освіти – це (2)_____ навчання, яке проходить переважно за опосередкованої взаємодії віддалених (3)_____ учасників освітнього процесу в спеціалізованому (4)_____, що (5)_____ на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1. А отримання
Б набуття
В одержання
Г здобуття

4. А середовищі
Б осередку
В посереднику
Г осерді

2. А індивідуалізоване
Б індивідуалістичне
В індивідуальне
Г індивідуалістське

5. А знаходиться
Б функціонує
В перебуває
Г оперує

3. А один від одного
Б одне до одного
В один з одним
Г одне між одним

6. Доберіть на місці пропусків правильні варіанти з-поміж запропонованих.

Основною метою цьогорічного ділового форуму є (1) _____ майданчика для обміну практичним досвідом, пошуку відповідей на (2) _____ під час пленарного засідання питання, із якими щодня (3) _____ керівники підприємств, а також для отримання юридичних консультацій, ознайомлення з інноваційними технологіями. Усі учасники заходу мали чудову нагоду розширити партнерську мережу завдяки (4) _____ зустрічам з колегами під час як офіційних, так і (5) _____ частин заходу.

1. А заснування
Б спорудження
В конструювання
Г створення

4. А особистим
Б міжособним
В особовим
Г особистісним

2. А підняті
Б дані
В порушені
Г виставлені

5. А неформалістичних
Б неформальних
В неформалістських
Г неформених

3. А стикаються
Б зустрічаються
В пересікаються
Г перетинаються

7. Доберіть на місці пропусків правильні варіанти з-поміж запропонованих.

Американський бізнесмен і новатор у (1) _____ прикладних (2) _____ технологій Стів Джобс разом зі Стівеном Возняком заснували компанію «Apple» для (3) _____ комп'ютерів власної конструкції. Автором

більшості розробок був Возняк, а Джобс став маркетингологом і (4) _____ «Apple» на одну з найприбутковіших корпорацій світу, ринкову вартість якої можна (5) _____ з валовим внутрішнім продуктом Аргентини або Нідерландів.

1. А галузі Б області В площині Г середовищі	4. А перетворив Б перевтілював В трансформував Г видозмінив
2. А інформованих Б інформатичних В інформативних Г інформаційних	5. А ідентифікувати Б порівняти В співставити Г протиставити
3. А устаткування Б видавництва В генерування Г виробництва	

8. Доберіть на місці пропусків правильні варіанти з-поміж запропонованих.

Американський психолог, педагог, публіцист Дейл Карнегі розробив (1) _____ концепцію (2) _____ спілкування, якої дотримувався й сам. Він жив за принципом: у світі немає поганих людей, є лише (3) _____ обставини, які насправді можемо легко подолати, змінивши (4) _____ до них і в такий спосіб припинивши псувати настрій як собі, так і (5) _____.

1. А особову Б власну В приватну Г осібну	4. А взаємини Б ставлення В відносини Г стосунки
2. А несуперечливого Б безконфліктного В неконтroversійного Г беззаперечного	5. А довкілля Б оточуючим В оточенню Г середовищу
3. А несприятливі Б неласкаві В непривітні Г неприязні	

ФРАЗЕОЛОГІЯ

ФРАЗЕОЛОГІЗМ – ЗНАЧЕННЯ

1. Фразеологічний зворот ужито в рядку

- А А мелодія лине, як дніпрова вода.
- Б Людська заздрість – гірша, як слабість.
- В Ішов би робити, а не байдики бити!
- Г За Борисполем житом виспілим хоч які замилуються очі.

2. Фразеологічний зворот ужито в реченні

- А За Дніпром небо ясно палало всіма кольорами веселки.
- Б Минає день, тиждень, місяць і пів року збігло за водою.
- В Життя людське багатогранне, і кожна його пора по-своєму прекрасна.
- Г Буду я навчатись мови золотої у трави-веснянки, у гори крутої.

3. Фразеологічний зворот ужито в реченні

- А Сама від себе ще така далека, немов оце приніс мене лелека.
- Б Не лякайся моєї любові, хоч сніги залягли, як літа.
- В У небі вітер кучерявий колише теплу блякоть.
- Г Життя – єдина мить, для смерті ж вічність ціла.

4. У фразеологізмах «у вогонь і ...», «і кінці в ...», «як у ... дивитися» замість пропусків має бути слово

- А полум'я
- Б прірву
- В воду
- Г безодню

5. Синонімічний ряд *читати молитву, прописати іжицю, милити чуба, брати в шори* позначає поняття

- А неславити
- Б принижувати
- В дошкуляти
- Г обмовляти
- Д картати

6. Обидва фразеологізми мають значення «красивий, вродливий» у рядку

- А хоч оком світи, хоч з лица воду пий
- Б як з воску зліплений, хоч у рамці вправ
- В хоч картину малюй, хоч за раму клади
- Г не відривати очей, приховувати зір
- Д перемінитися на лиці, показати товар лицем

7. Однакове значення мають обидва фразеологізми в рядку

А грати на нервах, вітер у голові грає

Б пасти задніх, грати першу скрипку

В ні пари з вуст, як у рот води набрав

Г грати очима, хоч оком світи

Д вислизнути з рук, брати в свої руки

8. Доберіть до фразеологізму "Високо літати" відповідне йому значення

А мріяти про майбутні досягнення

Б незрозуміло пояснювати

В мати впливових друзів

Г здобувати багатий досвід

Д посідати високе становище

9. Доберіть до фразеологізму "Альфа і омега" відповідне йому значення

А початок і кінець

Б причина і наслідок

В важливе і другорядне

Г заможність і злидні

Д добро і зло

10. Доберіть до фразеологізму "У свинячий голос" відповідне йому значення

А дуже голосно

Б заздрісно

В несвоєчасно

Г даремно

Д лайливо

11. Позначте рядок, у якому правильно пояснено значення фразеологічного звороту *плести химери*:

А пліткувати про щось

Б інтригувати когось

В виготовляти домотканий килим

Г домагатися чого-небудь від когось

Д говорити щось беззмістовне

12. Доберіть до фразеологізму "Як у колесі білка" відповідне йому значення

А про моторну, вертку людину

Б бути дуже заклопотаним

В бігати без передишки

Г безоглядно тікати

Д поспішати, захекатися

13. Доберіть до фразеологізму "Бити в хвіст і в гриву" відповідне йому значення

- А ризикувати
- Б завдати збитків
- В діяти рішуче, енергійно
- Г дуже сильно діяти
- Д бити різкою, дати волю діям

14. Доберіть до фразеологізму "Голову гризти" відповідне йому значення

- А викликати хворобу
- Б набридати розмовами
- В напружено думати
- Г втрачати надію
- Д обманювати

15. Доберіть до фразеологізму "За милу душу" відповідне йому значення

- А цілком даремно
- Б дуже сильно діяти
- В охоче, з дуже великим задоволенням
- Г про щирю, лагідну людину
- Д робити щось приємне

16. Доберіть до фразеологізму "Видно пана по халявах" відповідне йому значення

- А людина розкривається в її поведінці
- Б про людину судять з її зовнішнього вигляду
- В досягти чогось постійною роботою
- Г людина з великим досвідом
- Д власною працею добувати засоби для існування

17. Фразеологізм *стріляний горобець* означає

- А боязкий
- Б кмітливий
- В досвідчений
- Г сміливий

18. Позначте рядок, у якому фразеологічний зворот має значення "надумане мірило упередженої людини, яка підганяє під нього факти дійсності":

- А піррова перемога;
- Б прокрустове ложе;
- В геростратова слава;
- Г дамоклів меч;
- Д еолова арфа.

19. Замініть фразеологізм одним словом.

Фразеологізм

- 1 гнути кирпу
- 2 мотати на вус
- 3 водити за носа
- 4 ловити гав

Значення

- А обдурювати
- Б сварити
- В зазнаватися
- Г байдикувати
- Д помічати

20. Замініть фразеологізм одним словом.

Фразеологізм

- 1 до сьомого поту
- 2 на всю губу
- 3 з притиском
- 4 на чистоту

Значення

- А заможно
- Б щиро
- В тяжко
- Г суворо
- Д рясно

21. Замініть фразеологізм одним словом

Фразеологізм

- 1 скреготати зубами
- 2 уривати терпець
- 3 тягти жили
- 4 задирати носа

Значення

- А визискувати
- Б дратувати
- В бундючитися
- Г гніватися
- Д бити

22. Правильним є тлумачення фразеологізму

Фразеологізми

- 1 Золота молодь
- 2 Сім п'ятниць на тиждень
- 3 Хоч греблю гати
- 4 Честь мундира

Значення

- А розбещені діти багатих батьків
- Б часта й легка зміна своїх рішень
- В дуже багато
- Г гідність особи як представника певної організації
- Д обдаровані молоді діячі культури

23. Увідповідніть фразеологізм із його значенням.

Фразеологізм

- 1 як церковна миша
- 2 як мильна бульбашка
- 3 як п'яте колесо
- 4 як засватана дівка

Значення

- А зайвий
- Б яскравий
- В несміливий
- Г тимчасовий
- Д бідний

24. Установіть відповідність між фразеологізмом і його значенням

Фразеологізм

- 1 неопалима купина
- 2 земля обітована
- 3 лепта вдовиці
- 4 наріжний камінь

Значення

- А невеликий, посильний вклад
- Б вершина творчості
- В місце заповітної мрії
- Г те, що живе вічно
- Д основа, базис

25. Увідповідніть фразеологізм із його значенням.

Фразеологізм

- 1 авгієві стайні
- 2 ариаднина нитка
- 3 азбучна істина
- 4 альфа й омега

Значення

- А незначна частина чогось великого
- Б початок і кінець, основа, сутність
- В загальнозрозуміла елементарна річ
- Г те, що дає правильний напрямок
- Д щось дуже занедбане, повне безладдя

26. Увідповідніть фразеологізм із його значенням.

Фразеологізм

- 1 поливати брудом
- 2 варити воду
- 3 топтати ряст
- 4 вити вовком

Значення

- А бути у відчаї
- Б лементувати
- В жити
- Г ганьбити
- Д знущатися

27. Увідповідніть фразеологізм із його значенням.

Фразеологізм

- 1 як з місяця впасти
- 2 як камінь під гору котити
- 3 як горіхи лущити
- 4 як в око вліпити

Значення

- А сказати доречно, влучно
- Б недоладно або невчасно зробити щось
- В виконувати легко, без зусиль
- Г не знати того, що відоме всім
- Д докладати зусиль, дуже важко

28. Увідповідніть фразеологізм із його значенням.

Фразеологізм

- 1 ловити гав
- 2 ловити кожне слово
- 3 ловити кожну мить
- 4 ловити момент

Значення

- А марно трудитися
- Б скористатися нагодою
- В цінувати час
- Г уважно слухати
- Д нічого не робити

29. Установіть відповідність між фразеологізмом і його значенням.

Фразеологізм

Значення

1 ні світ ні зоря

А ніколи

2 ні кілка ні дрючка

Б рано

3 ні вдень ні вночі

В байдуже

4 ні гаряче ні зимно

Г нічого

Д мовчки

30. Установіть відповідність між фразеологізмом і відповідним за змістом прислівником.

Фразеологізм

Прислівник

1 шапкою докинути

А багато

2 хоч греблю гати

Б повільно

3 до нових віників

В надовго

4 як мокро горить

Г близько

Д незручно

ФРАЗЕОЛОГІЗМ – СИНОНІМ

1. Позначте фразеологічний зворот, який є синонімом до слова *засоромитися*:

- А пустити червоного півня
- Б як рак свисне
- В пекти раків
- Г показати, де раки зимують
- Д ухопити шилом патоки

2. Увідповідніть фразеологізм із його синонімом.

Фразеологізм

Синонім

- 1 ні пари з вуст
- 2 теревені правити
- 3 грати очима
- 4 починати здалека

- А заходити збоку
- Б за версту почути
- В плескати язиком
- Г рота не розкрити
- Д пускати бісики

3. Доберіть до кожного фразеологізму синонім

Фразеологізм

Синонім

- 1 зарубати на носі
- 2 бувати в бувальцях
- 3 сісти в калюжу
- 4 зривати маску

- А виводити на чисту воду
- Б облизня піймати
- В намотати на вус
- Г стелитися під ноги
- Д знати, де раки зимують

4. Доберіть синоніми до поданих фразеологізмів.

Фразеологізм

Синонім

- 1 море по коліно
- 2 хоч вовком вий
- 3 з доброго дива
- 4 за всяку ціну

- А на все горло
- Б хоч кричи
- В що б там не було
- Г мов з гуски вода
- Д ні сіло ні впало

5. Увідповідніть фразеологізм із його синонімом.

Фразеологізм

Синонім

- 1 як на голках
- 2 як гора з плечей
- 3 як лисому гребінь
- 4 як у воду опущений

- А як з гуски вода
- Б як чорна хмара
- В як торішні бублики
- Г як камінь з душі
- Д як на вугіллі

6. У відповідність фразеологізм з його синонімом.

Фразеологізм

Синонім

1 хоч свічки ліпи

А купа на купі

2 хоч греблю гати

Б світла голова

3 з молоком на губах

В міцний горішок

4 розуму не позичати

Г води не замутиць

Д жовтороте пташеня

7. Позначте рядок, у якому фразеологічні звороти є синонімічними:

А на живу нитку – білими нитками шитий;

Б і води не замутиць – хоч у вухо бгай;

В попасти на слизьке – накрити мокрим рядном;

Г бентежити кров – не чути землі під собою;

Д закрутити веремію – укрутити хвоста.

6. Доберіть антоніми до поданих фразеологізмів.

Фразеологізм

- 1 гріти чуба
- 2 водити за ніс
- 3 витикати носа
- 4 виводити з рівноваги

Антонім

- А не показувати очей
- Б бити байдики
- В стояти біля керма
- Г давати спокій
- Д розкривати карти

7. Доберіть антонім до кожного фразеологізму.

Фразеологізм

- 1 співати дифірамби
- 2 задирати голову
- 3 купатися в золоті
- 4 вискочити на сухе

Антонім

- А тримати хвіст бубликом
- Б сухий хліб їсти
- В вичитувати мораль
- Г гнути коліна
- Д потрапити в тенета

8. Доберіть до кожного фразеологізму антонім.

Фразеологізм

- 1 очей не відведеш
- 2 вискочити на сухе
- 3 голки не підточиш
- 4 палицею кинути

Антонім

- А через пень-колоду
- Б за тридев'ять земель
- В хоч голки збирай
- Г потрапити в павутину
- Д з душі верне

9. Увiдповiднiть фразеологiзм iз його антонiмом.

Фразеологізм

- 1 аж іскри летять
- 2 як кіт наплакав
- 3 не в тім'я битий
- 4 птах високого польоту

Антонім

- А хоч відбавляй
- Б невелике цабе
- В як мокре горить
- Г під дудку стрибати
- Д пороху не вигдає

ФРАЗЕОЛОГІЗМ У РЕЧЕННІ Й ТЕКСТІ

1. Побудуйте речення з відповідними фразеологізмами.

<i>Речення</i>	<i>Фразеологізм</i>
1 Місто наше він знає...	А як грім з ясного неба.
2 Схожі ми з сестрою...	Б як свої п'ять пальців.
3 Раптовий приїзд сина був...	В як білка в колесі.
4 Мама крутилася з ранку до вечора...	Г як гриби після дощу. Д як дві краплі води.

2. Доберіть до кожного речення, у якому зроблено пропуск, відповідний за значенням фразеологізм.

Речення

1 Ініціативна група висадила на пустирі дерева, вирішивши так [...] комунальників.

2 Для успішного перебігу будь-якої справи важливим є правильний розподіл обов'язків: головне – [...] людину з лідерськими якостями.

3 Оцінюючи чийсь учинки, не будьте категоричними, якщо не знаєте всіх обставин, спробуйте себе [...] іншого.

4 За такого непередбачуваного перебігу подій доведеться [...] все: або пан, або пропав!

Фразеологізм

- А поставити на місце
- Б поставити на чолі
- В поставити на карту
- Г поставити перед фактом
- Д поставити на ноги

3. Доберіть до кожного речення, у якому зроблено пропуск, відповідний за значенням фразеологізм.

Фразеологізм

- 1 рвали боки
- 2 рвали руки
- 3 рвали вуха
- 4 рвали горло

Речення

А Наші хлопці допомагали організувати вечірку до Дня студента: обладнання було таке важке, що довго [...], поки все облаштували.

Б Тільки-от музику якусь дивну грали: гості, здивовані незрозумілими звуками, жалілися, що вони дійсно[...].

В Була й одна компанія незадоволених: ці молодики так наполегливо вимагали замінити диджея, просто [...].

Г І без модників і модниць не обійшлося: в ультрафіолеті їхні футболки так блищали, що аж [...].

Д Під кінець вечірки все налагодилося, бо жартівники виступили так, що всі [...].

4. Прочитайте текст і виконайте завдання

Пахне луг... Вечірній туманець *благеньким напиналом напнувся* над усеньким лугом, а отам, коло лісу, начебто завис густіший і темніший морок. А де лелеки, що прилетіли на зустріч з вечірньою казкою? Мабуть, поки вечеряв, то познімались і *полетіли на лісові озера*. Дивляєшся поміж кущів, поміж осоки — ніде не видно, тільки *сумують вечірні сутінки*. А луг пахне дедалі сильніше, і груди не можуть умістити, увібрати всю його терпку свіжість, бо замалі. Дихаєш і наче оновлюєшся, *вдруге на світ народжуєшся*.

Фразеологізмом є вжитий у тексті вислів

А напнувся благеньким напиналом

Б полетіли на лісові озера

В сумують вечірні сутінки

Г вдруге на світ народжуєшся

5. Прочитайте текст і виконайте завдання

У моїй батьківщині на світанні колишуться польовими доріжками навантажені хлібом вози. Удосвіта часом кукурікають півні, вечорами линуть догори *сині димочки*. У моїй батьківщині осінь потихеньку ступає в червоних чобітках, завітчана в соняшники й китиці винограду. *Вечірні тумани* заступають хороводи русалок, і зорі, на диво, сяють близько над землею, щоб можна було говорити до них. У моїй батьківщині сонце *ходить босоніж*, підперезане *бабиним літом*, з червоною калиною в русявому волоссі.

Фразеологізмом є вислів

А сині димочки

Б вечірні тумани

В ходити босоніж

Г бабине літо

6. Прочитайте текст і виконайте завдання

Усе починається з дитинства, з колискової, з голосу материнської душі над колискою. Уже в перше звучання почутої мелодії навічно вплітається для маленької дитини *багатоголосся душі* та світу. Відтепер *відкривається шлях* її радощам, смуткові й веселості, тривогам і сподіванням. І, напевно, головному — *взаємності з життям*, зі світом. *Коліскова* — це неначе *душа*, яка ходить навшпиньках.

Фразеологізмом є вислів

А багатоголосся душі

Б відкривається шлях

В взаємності з життям

Г коліскова — це душа

7. Прочитайте текст і виконайте завдання

Гордий птах *змахнув крильми* і злетів назустріч новим пригодам. Він уважно приглядався до всього, що було внизу. Птах мав чудовий зір і добре бачив, як люди *збивалися з ніг*, поралися по городах, згрібаючи на купи сухе

картоплиння та спалюючи його разом із *зів'ялим листям*. Дим від вогнищ тягнуло в долину, але він не *стелився пасмами*, а зразу ж піднімався догори, підфарбовуючи все не баченою досі прозоро-блакитною аквареллю. А небо, навпаки, залишалось високим і чистим, і в тій височині розкошланими клаптями вати плавали невеликі хмарки.

Фразеологізмом є вислів з тексту

А змахнути крильми

Б збиватися з ніг

В зів'яле листя

Г стелитися пасмами

8. Прочитайте текст і виконайте завдання

На невеличкій прогалині тут, посеред гори, розкинулася пасіка. Високі дерева, підіймаючи назустріч сонцю своє густе гілля, оточують її з усіх боків. Усередині росте трава, з квітками рясно помішана, та стоїть із десятків вуликів. Сонце кидає зверху хвилі тепла, і золоті бджоли бринять у повітрі. Ось щось торкнулося моєї руки: це одна з бджілок неспішно поповзла по моєму ліктію. А я стою, затамувавши подих і [...].

Доречне завершення останнього речення наведено в рядку

А свердлячи очима буяння природи.

Б виграючи очима на буяння природи.

В скинувши очі на буяння природи.

Г втопивши очі в буянні природи.

9. Прочитайте текст і виконайте завдання

Навколо аеродрому лежали пшеничні поля, розбавлені яскраво-ядучими квітами, над якими тягуче нависали оси. Зранку сонце прогрівало асфальт і сушило траву, що пробивалася крізь бетонні плити. Біля злітної смуги рвалися на вітрі полотнища прапорів, тяглися дерева, обплетені павутиною й запалені гострим ранковим світлом. Над аеродромом *безмежно* нависало небо раннього червня, воно розгорталося під вітром, лунко підіймалося й опадало вниз. Оглушуючи ранок своїм допотопним дуднінням, літак розвертався над сонним містечком, будячи його з легкого та примарного сну.

Слово *безмежно* в четвертому реченні можна замінити фразеологізмом

А без продиху

Б не за горами

В не з того кінця

Г без кінця-краю

10. Прочитайте текст і виконайте завдання

На календарі вже весна. Хоча снігу немає, проте надворі *мороз пробирає по спині...* Простую собі лісом, *опустивши голову додолю* і лише зрідка оглядаючись навкруги. Аж ось поміж деревами щось, схоже, забіліло... Це підсніжники, перші провидці весни, що не побоялися холоду. Вони підняли свої

голівки, неначе мовчки сповіщаючи: як би не лютувала зима, весна *не за горами*. І так мені радісно стало на серці, *мов на світ народився*, кудись зникли і холод, і мороз.

З-поміж сполучень слів тексту фразеологізмом НЕ є

- А мороз пробирає по спині
- Б опустивши голову додолу
- В не за горами
- Г мов на світ народився

11. Прочитайте текст і виконайте завдання.

Боляче буває дивитися, як падає зірка. Як би хотілося запримітити, звідки вона зірвалася й куди мала б упасти, спіткнувшись *на рівному місці*. Дивишся у *високий морок*, де щойно був залишений слід. Дивишся, вражений, сподіваючись, що *не вмерла зірка*, що спалахне вона в іншому місці. Проте ні, не спалахнула. А потім не встигаєш помічати, де й котра зірка зірвалася, полетіла донизу. Що їх манить туди? Що жене їх стрімкими табунами? Яка непереможна сила старої землі? Чи не та сама сила, що пробуджує в мене любов до неї, що все тримає на цьому світі? Оглянься! Прожиті твої дні летять слідом за тобою, щомиті згасаючи в *темряві минулого*...

Фразеологізмом є вислів

- А на рівному місці
- Б високий морок
- В не вмерла зірка
- Г темрява минулого

12. Прочитайте текст і виконайте завдання

(1) Бувало, у найтемнішу ніч, коли темрява билась у вікна, як хвилі безмежного моря, під вікном несподівано закрутиться веремія, у шибках процвіте цілий рій синіх, сірих, карих очей. (2) Здається, що підпливали вони на чорних хвилях, як черідка цікавих рибок до самотнього в морі темряви вогника у вікні. (3) Нашумлять, наговорять і знову в темряву одлинуть. (4) Випаде сніг - зіб'є бучу: їхати на санях; гуртом їдемо в сусіднє село до старого вчителя в гості. (5) Метелиця, гребні, а з нами мов мара якась весела починає загравати: вигукуємо, сміємося, співаємо, підскакуємо на кожному гребні й, хапаючись одне за одного, перекидаємося в сніг. (6) Дядько чухає голову: невpokійна це й клопітна справа – од села до села перевезти в хуртовину хуру реготу. (7) Навмисне ми ніколи не шукали собі веселощів, ми їх одклали на далі, «на колись».

Фразеологізм є в реченні

- А першому
- Б другому
- В третьому
- Г п'ятому

13. Прочитайте текст і виконайте завдання

Після недовгої темної ночі починало світати. Край неба вже горів не рожевим огнем, а ясно-червоним полум'ям. Промайнула хвилина, друга – і пучок

жовтогарячого світла заіскрився, розливаючись по горах і лісах. Повітря було кришталєво-чисте, прозоре. Сонце обливало землю яскравим світлом, гріло, пестило теплом свого проміння. Обізвалася трава невпевненими голосами тисячі тендітних мешканців: коників, джмелів, комариків. У повітрі бриніла неперевершена жайворонкова пісня. Прокинулось усе.

У першому реченні вислів «починало світати» можна замінити фразеологізмом

- А виходити у світ
- Б зав'язувати світ
- В займатися на світ
- Г заступати світ

14. Прочитайте текст і виконайте завдання

(1) Нашу тисячолітню історію не треба ні підмальовувати, ні чепурити, хоч її переписали на свій лад чужинці, відвівши в ній для нас непривабливу роль другорядних статистів. (2) У цьому життєписі, сповненому суперечностей, є приклади героїзму і ницості, жертвовного патріотизму і відступництва. (3) Зрештою, читати історію можна й без брому, якщо не [...] мелодраматично руки й не хапатися за серце, а вперто думати над нею. (4) Українська минувшина густо населена особистостями. (5) Серед них є постаті непересічні, але зрозумілі (Святослав, Богун, Наливайко, Стус, Чорновіл), а є загадково роздвоєні (Богдан Хмельницький, Гоголь і Хвильовий).

На місці пропуску в третьому реченні має бути слово

- А бруднити
- Б мозолити
- В заламувати
- Г нагрівати

15. Проаналізуйте текст і виконайте завдання

(1) У XVIII столітті шведський король Густав III наказав провести такий *експеримент*: братам-близнюкам, засудженим до смертної кари, *вирок*, замість накидати петлю на шию, замінили довічним ув'язненням, але з умовою, що одному щодня даватимуть велику порцію кави, а іншому – чаю. (2) Обом злочинцям створили однаково пристойні *умови*. (3) Два медики-професори не спускали очей із піддослідних: хто ж, захворівши, підтвердить припущення про шкідливість якогось із напоїв. (4) Але чекати довелося надзвичайно довго. (5) Ось відійшов у небуття перший учений, згодом – другий, короля було вбито... (6) Натомість обидва *кандидати* в небіжчики топтали ряст, смакуючи свої «отруйні» напої. (7) Ініціатори експерименту так і не дізналися, що першим помер «поціновувач» чаю, щоправда, у 83 роки...

Фразеологізму НЕМАЄ в реченні

- А першому
- Б третьому
- В п'ятому
- Г шостому

БУДОВА СЛОВА. СЛОВОТВІР

- ✓ Спільнокореневі слова
- ✓ Значення значущих частин слова (суфіксів)
- ✓ Творення прикметників та інших частин мови
- ✓ Невідмінювані слова

СПІЛЬНОКОРЕНЕВІ СЛОВА

1. Спільнокореневим до слова *гора* є

- А горянка
- Б горечко
- В горючий
- Г гороскоп

2. Спільнокореневим до слова *колоти* є

- А кілочок
- Б довкілля
- В колосальний
- Г заколоситися

3. Спільнокореневими до слова *крити* є всі слова, ОКРІМ

- А відкриття
- Б закривати
- В скривити
- Г покрівля

4. Похідними від слова *рука* є всі слова, ОКРІМ

- А рушник
- Б поруччя
- В порушник
- Г обіруч

5. Спільнокореневим до слова *радити* є

- А радіо
- Б порада
- В радист
- Г радість

6. Спільнокореневими до слова *роса* є всі слова, ОКРІМ

- А росинка
- Б зрошення
- В рослий
- Г росяний

7. Спільнокореневим до слова *водити* є слово

- А водень
- Б водночас
- В водевіль
- Г водійський

8. Спільнокореневими до слова *зір* є всі слова, ОКРІМ

- А прозріти
- Б зоріти
- В зиркати
- Г неозорий

9. Спільнокореневим до слова *око* є

- А околиця
- Б заочний
- В оцінка
- Г округ

10. Спільнокореневими до слова *знати* є всі слова, ОКРІМ

- А переганяти
- Б наздожену
- В навздогінці
- Г розігнутися

11. Спільнокореневим до слова *мінати* є

- А замінувати
- Б нерозмінний
- В Міноборони
- Г міндобриво

12. Спільнокореневим до слова *голий* є

- А голограма
- Б поголити
- В поголів'я
- Г голкіпер

13. Спільнокореневим до слова *сонний* є

- А унісон
- Б спросонку
- В соняшник
- Г підсоння

14. Спільнокореневим до слова *роса* є

- А зростати
- Б зрошувати
- В зросійщений
- Г обрости

ЗНАЧЕННЯ ЗНАЧУЩИХ ЧАСТИНИ СЛОВА (СУФІКСІВ)

15. Суфікс *-ик* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

- А історик
- Б братик
- В зайчик
- Г лебедик

16. Суфікс *-ен-* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

- А зайченя
- Б кошеня
- В печеня
- Г козеня

17. Суфікс *-ищ-* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

- А родовище
- Б вовчище
- В попелище
- Г сховище

18. Суфікс *-инн(я)* має різне значення в словах рядка

- А носіння, говоріння
- Б гасіння, коріння
- В ходіння, шарудіння
- Г терпіння, водіння

19. Суфікс *-ик-* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

- А вузлик
- Б лірик
- В коник
- Г столик

20. Суфікс *-ок* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

- А жучок
- Б жовток
- В лужок
- Г грибок

21. Суфікс *-ин-* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

- А бадиліна
- Б стебліна
- В височина
- Г соломіна

ТВОРЕННЯ ПРИКМЕТНИКІВ ТА ІНШИХ ЧАСТИН МОВИ

22. Закінчення *-ий* має прикметник, утворений від слова

- А тепер
- Б колись
- В субота
- Г вечір
- Д туман

23. Суфікс *-ов-* має прикметник, утворений від іменника

- А плащ
- Б читач
- В ситець
- Г насіння

24. Суфікс *-ев-* має прикметник, утворений від слова

- А край
- Б груша
- В кущ
- Г кварц
- Д вечір

25. Позначте рядок, у якому від усіх іменників прикметники утворюються за допомогою суфікса *-ев-(-ев-)*:

- А взірець, куля, корабель, матч;
- Б калач, липень, вуглець, плащ;
- В корінець, криця, значення, замша;
- Г мить, баржа, карамель, кварц;
- Д вишня, сіль, журавель, куниця.

26. Позначте рядок, у якому від усіх іменників прикметники утворюються за допомогою суфікса *-ов-*:

- А метр, травень, дощ, нуль
- Б пурпур, емаль, груша, край
- В парча, кварц, гроза, шовк
- Г ліс, кільце, кришталь, глянець
- Д калина, казка, поле, марш

27. Неправильно утворено слово

- А мебельний
- Б харчовий
- В роздрібний
- Г критичний
- Д терміновий

28. Помилково утворено слово

- А виконавиця
- Б гардеробщиця
- В кравчиня
- Г вихователька
- Д спортсменка

29. Неправильно утворено слово

- А стимулювати
- Б вислуховувати
- В дискутирувати
- Г лідирувати

НЕВІДМІНЮВАНІ СЛОВА

30. Не відмінюються всі слова в рядку

- А бюро, журі, шитво
- Б кенгуру, турне, ательє
- В графіті, вапно, жалюзі
- Г тире, інтерв'ю, вікно

31. Не змінюються всі слова в рядку

- А створивши, замолоду, бюро, театр
- Б ложе, пенсне, рагу, ледве
- В поні, дивно, зранку, маестро
- Г човен, шість, мій, читав
- Д кенгуру, кімоно, віче, пишучи

32. Не мають закінчення обидва слова в рядку

- А ухвалено, збудований
- Б сорок, по-полтавськи
- В горілиць, плакучі
- Г запанібрата, змито

33. НЕМАЄ закінчення в обох словах рядка

- А далечінь, щоре
- Б навіки, знаючи
- В хачапурі, честь
- Г терези, відчувати

34. НЕМАЄ закінчення в обох словах рядка

- А співаючи, пальто
- Б ухвалено, будинок
- В сорок, по-полтавськи
- Г навперейми, змито

ВІДПОВІДІ

Фонетика. Графіка. Орфоепія (с. 5-16)

Наголос. 1. Б; 2. А; 3. А; 4. В; 5. Г; 6. В; 7. Б; 8. Б; 9. А; 10. В; 11. Г; 12. Б; 13. Г; 14. А; 15. В; 16. Б; 17. Б; 18. В; 19. В; 20. Г; 21. А; 22. Г; 23. А; 24. А; 25. А; 26. А; 27. Б; 28. В; 29. В; 30. В; 31. А; 32. Г.

Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. 1. Б; 2. А; 3. В; 4. Г; 5. Д; 6. Д; 7. А; 8. Д; 9. Б; 10. Д; 11. Д; 12. А; 13. Б; 14. Д; 15. Г; 16. Г; 17. В; 18. А; 19. Г; 20. Д; 21. Б; 22. Б; 23. А; 24. Б; 25. В; 26. В; 27. Д; 28. Д; 29. А; 30. В; 31. Д; 32. А; 33. Д; 34. Д; 35. Д; 36. А; 37. Б; 38. А; 39. В.

Орфографія (с.17-72)

Спрощення в групах приголосних. 1. А; 2. В; 3. Б; 4. Д; 5. В; 6. Д; 7. Б; 8. Д; 9. А; 10. Б; 11. А; 12. В; 13. В; 14. 2, 4, 5.

Чергування у-в, і-й. 1. А; 2. Г; 3. Б; 4. А; 5. Д; 6. Б; 7. А; 8. В; 9. Г; 10. Г.

Правопис ненаголошених е, и, о в коренях слів. 1. А; 2. Д; 3. А; 4. А; 5. Г; 6. Б; 7. Д; 8. Г; 9. В; 10. В; 11. Д; 12. Б; 13. Г; 14. А; 15. В; 16. Г; 17. Г; 18. Г.

М'який знак. Сполучення йо, ъо. 1. В; 2. Г; 3. Г; 4. В; 5. В; 6. Г; 7. В; 8. Г; 9. А; 10. Б; 11. Д; 12. В; 13. В; 14. Б; 15. Б; 16. В; 17. В; 18. Б; 19. В; 20. В; 21. Г; 22. Д; 23. В; 24. А; 25. 1, 3, 5.

Апостроф. 1. Б; 2. В; 3. Г; 4. В; 5. А; 6. Г; 7. В; 8. Д; 9. Д; 10. А; 11. А; 12. А; 13. А; 14. А; 15. В; 16. Б; 17. Б; 18. 3, 4, 7.

Подвоєння літер. 1. Г; 2. В; 3. Г; 4. В; 5. А; 6. В; 7. А; 8. Г; 9. А; 10. 2, 4, 6; 11. Д; 12. В; 13. В; 14. А; 15. Г; 16. Б; 17. Г; 18. А; 19. Б; 20. Б; 21. В; 22. Д; 23. Г; 24. В.

Правопис префіксів. 1. Б; 2. А; 3. Г; 4. Г; 5. Г; 6. Б; 7. Г; 8. Д; 9. А; 10. А; 11. Б; 12. Б; 13. Б; 14. В; 15. А; 16. Б; 17. А.

Чергування приголосних звуків. 1. Б; 2. В; 3. Г; 4. Б; 5. Б; 6. А; 7. Г; 8. Г; 9. А; 10. А.

Велика літера і лапки. 1. Б; 2. Б; 3. Д; 4. Д; 5. В; 6. Д; 7. Д; 8. Б; 9. Д; 10. Г; 11. В; 12. Г; 13. Г; 14. Г; 15. Д; 16. Б.

Написання слів іншомовного походження. 1. Б; 2. Д; 3. Г; 4. А; 5. А; 6. Б; 7. А; 8. Б; 9. Г; 10. Б; 11. А; 12. Б; 13. В; 14. Г; 15. Г; 16. Г; 17. Б; 18. Г; 19. Б; 20. Д.

Правопис складних іменників і прикметників. 1. Б; 2. Д; 3. Б; 4. Б; 5. Г; 6. Д; 7. Д; 8. В; 9. А; 10. Г; 11. Д; 12. Б; 13. В; 14. Д; 15. В; 16. Б; 17. А; 18. А; 19. А.

Правопис прислівників. 1. В; 2. В; 3. А; 4. Б; 5. В; 6. В; 7. Б; 8. В; 9. А; 10. Д; 11. А; 12. А; 13. Б; 14. Б; 15. Г; 16. Г; 17. А; 18. А; 19. Б; 20. А; 21. Г; 22. А; 23. В; 24. Б; 25. Г; 26. А; 27. В.

Правопис частки не з різними частинами мови. 1. Г; 2. Б; 3. Д; 4. Д; 5. Б; 6. Б; 7. Б; 8. Б; 9. Г; 10. Г.

Правопис сполучників. 1. В; 2. В; 3. Д; 4. Б; 5. В; 6. Б; 7. Д; 8. В.

Орфографічні помилки (на різні теми). 1. А; 2. А; 3. Б; 4. В; 5. Г; 6. А; 7. Г; 8. А; 9. В; 10. А; 11. Б; 12. Б; 13. А; 14. А; 15. Г.

Лексикологія (с.73-91)

Пряме й переносне значення слова. 1. Г; 2. Д; 3. Г; 4. Г; 5. Г; 6. В; 7. В.

Синоніми. Антоніми. 1. 1А, 2Б, 3В, 4Г; 2. Б; 3. А; 4. В; 5. Г; 6. Д; 7. В; 8. В; 9. Б; 10. Б; 11. Д; 12. Б; 13. 1Г, 2Б, 3А, 4В; 14. Д; 15. А; 16. Г; 17. В; 18. 1Д, 2А, 3Г, 4В; 19. 1Г, 2А, 3Д, 4В; 20. 1В, 2Г, 3Б, 4Д; 21. А; 22. Г; 23. В; 24. В; 25. А.

Пароніми. Омоніми. 1. 1А, 2В, 3Д, 4Б; 2. В; 3. А; 4. В; 5. Г; 6. Б; 7. Г; 8. В; 9. Б; 10. Д; 11. Д.

Лексичне значення слів іншомовного походження. 1. 1А, 2Д, 3Б, 4Г; 2. 1Б, 2Д, 3А, 4Г; 3. 1А, 2Б, 3Г, 4Д; 4. 1Г, 2Д, 3В, 4А; 5. 1Д, 2Б, 3Г, 4А.

Лексична помилка. 1. А; 2. Г; 3. Г; 4. Г; 5. В; 6. Б; 7. Б; 8. А; 9. А; 10. В; 11. В; 12. Г; 13. В; 14. А; 15. Г; 16. Б; 17. А; 18. Г; 19. Б; 20. А; 21. Г; 22. Б; 23. Б; 24. Б; 25. Д; 26. Д; 27. А; 28. Д; 29. В; 30. Д; 31. Г.

Уживання слів і словосполучень. 1. Б; 2. 1Г, 2В, 3Б, 4А; 3. А; 4. Д; 5. 1Г, 2В, 3А, 4А, 5Б; 6. 1Г, 2В, 3А, 4А, 5Б; 7. 1А, 2Г, 3Г, 4А, 5Б; 8. 1Б, 2Б, 3А, 4Б, 5В.

Фразеологія (с. 92-106)

Фразеологізм – значення. 1. В; 2. Б; 3. А; 4. В; 5. Д; 6. В; 7. В; 8. Д; 9. А; 10. В; 11. Д; 12. Б; 13. В; 14. В; 15. В; 16. А; 17. В; 18. Б; 19. 1В, 2Д, 3А, 4Г; 20. 1В, 2А, 3Г, 4Б; 21. 1Г, 2Б, 3А, 4В; 22. 1А, 2Б, 3В, 4Г; 23. 1Д, 2Г, 3А, 4В; 24. 1Г, 2В, 3А, 4Д; 25. 1Д, 2Г, 3В, 4Б; 26. 1Г, 2Д, 3В, 4А; 27. 1Б, 2Д, 3В, 4А; 28. 1Д, 2Г, 3В, 4Б; 29. 1Б, 2Г, 3А, 4В; 30. 1Г, 2А, 3В, 4Б.

Фразеологізм – синонім. 1. В; 2. 1Г, 2В, 3Д, 4А; 3. 1В, 2Д, 3Б, 4А; 4. 1Г, 2Б, 3Д, 4В; 5. 1Д, 2Г, 3В, 4Б; 6. 1Г, 2А, 3Д, 4Б; 7. Б.

Фразеологізм – антонім. 1. Д; 2. 1Д, 2А, 3Б, 4Г; 3. 1Б, 2В, 3Г, 4Д; 4. 1А, 2Б, 3В, 4Г; 5. 1Б, 2Д, 3Г, 4А; 6. 1Б, 2Д, 3А, 4Г; 7. 1В, 2Г, 3Б, 4Д; 8. 1Д, 2Г, 3А, 4Б; 9. 1В, 2А, 3Д, 4Б.

Фразеологізм у реченні і тексті. 1. 1Б, 2Д, 3А, 4В; 2. 1Г, 2Б, 3А, 4В; 3. 1Д, 2А, 3Б, 4В; 4. Г; 5. Г; 6. Б; 7. Б; 8. Г; 9. Г; 10. Б; 11. А; 12. А; 13. В; 14. В; 15. А.

Будова слова. Словотвір (с. 107-112)

Будова слова. Словотвір. 1. А; 2. А; 3. В; 4. В; 5. Б; 6. В; 7. Г; 8. Б; 9. Б; 10. Г; 11. Б; 12. Б; 13. Б; 14. Б; 15. А; 16. В; 17. Б; 18. Б; 19. Б; 20. Б; 21. В; 22. Д; 23. А; 24. Б; 25. В; 26. Д; 27. А; 28. Б; 29. В; 30. Б; 31. В; 32. Г; 33. Б; 34. Г; 35. Г; 36. Д.

ПЕРЕЛІК СЛІВ ІЗ НОРМАТИВНИМ НАГОЛОСОМ

А

агронóмія
алфáвіт *або* алфáвіт
áркушик
асиметр́ія

Б

багаторазóвий
безпринци́пний
бе́шкет
бла́говіст
близький
болоті́стий
борóдавка
босóніж
боя́знь
бурштино́вий
бюлетéнь

В

ва́ги (*у множині*)
вантажі́вка
весня́ний *або*
весня́ний
ві́года (*користь*)
виго́да (*зручність*)
видáння
визво́льний
вимо́га
віпа́док
вирáзний
вісі́ти
ві́трата
виші́ваний
відвезті́
відвесті́
ві́дгомін
віднести́
ві́домість (*список*)
ві́домість
(*повідомлення, дані, популярність*)
ві́рші
віршові́й
ві́тчим

Г

гальмо́, гальма́
глядáч
гороші́на
грабл́і
гурто́житок

Д

дані́на
да́но
дециме́тр
де́щиця
де-ю́ре
джерелó
дівлячись
дичáвіти
діалóг
добові́й
добу́ток
довезті́
довесті́
дові́дник
до́гмат
донести́
до́нька
дочка́
дро́ва

Е

експéрт

Є

єреті́к

Ж

жалюзі́

З

завда́ння
завезті́
завесті́
за́вжди *або* завжді́
завчасу́
зага́дка
заіржа́влий
заіржа́віти
закінчи́ти
за́кладка (*у книзі*)
за́крутка

залиши́ти
замі́жня
занести́
за́понка
заробі́ток
за́ставка
за́стібка
засто́порити
звісо́ка
зда́лека
зібра́ння
зобразі́ти
зо́зла
зра́ння
зру́чний
зубо́жіння
І
інду́стрія
К
ка́мбала
каталóг
квартáл
кішка
кіломе́тр
кінчи́ти
ко́лесо
ко́лія
ко́пчений
(*дісприкетник*)
копче́ний
(*прикетник*)
кори́сний
ко́сий
котри́й
крице́вий
кро́їти
кропивá
куліна́рія
ку́рятина
Л
ла́те
листопа́д
літо́пис
лю́стро

М

ма́буть або мабу́ть
магісте́рський (*про*
вчений ступінь)

ма́ркетинг
мере́жа
металу́ргія
міліме́тр

Н

навча́ння
нанести́
напі́й
наскрі́зний
на́чинка
нена́видіти
нена́висний
нена́висть
нести́
ні́здря
нові́й

О

обіща́нка
обра́ння
обру́ч (*іменник*)
одина́дцять
одно́разовий
озна́ка
о́лень
опто́вий
осете́р
ота́ман
о́цет

П

паві́ч
парте́р
пе́карський
перевезти́
перевести́
перекіс
переля́к
перенести́
перéпад
перéпис
піала́
підданий

(*дієприкметник*)

підда́ний (*іменник,*
істота)
підлі́тковий
пізна́ння
пітні́й
піце́рія
по́друга
по́значка
по́милка або помі́лка
по́міщик
помо́вчати
поня́ття
пора́дковий
посере́дині
привезти́
привести́
пріморозок
принести́
при́чип
про́діл
промі́жок
псевдо́нім

Р

ра́зом
ре́мінь (*пояс*)
ре́шето
рі́нковий
рівні́на
роздрі́бний
ро́зпірка
руко́пис
русло́

С

сантими́тр
све́рдло
сере́дина
се́ча
симетрі́я
сі́льськогосподарський
сі́мдеся́т
слі́на
солومی́нка
ста́туя
стові́дсо́тковий
стриба́ти

Т

текстові́й
течі́я
тігрові́й
тисо́вий
тім'яні́й
травесті́я
тризу́б
ту́луб

У

украї́нський
уподо́бання
урочи́стий
усере́дині

Ф

фарту́х
фахові́й
фено́мен
фо́льга
фо́рзац

Х

ха́ос (*у міфології:*
стихія)
хаос (*безлад*)

Ц

ца́рина
цеме́нт
це́нтнер
ці́нник

Ч

чарі́вний
чергові́й
чита́ння
чорно́зем
чорно́слив
чотирна́дцять

Ш

шляхопро́від
шовко́вий
шофе́р

Щ

ще́лепа
щі́пці
щодо́бовий
ярмарко́вий

Навчально-методичне видання

**Експрес-підготовка до НМТ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
за тестами минулих років
(2009-2023)**

Частина 1

**Фонетика. Орфоепія.
Графіка. Орфографія.
Лексикологія. Фразеологія.
Будова слова. Словотвір**

Збірник тестів

В авторській редакції

Підписано до друку 10.01.2024. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Друк цифровий.
Гарнітура «Таймс». Умовн. друк. арк. 6,74
Наклад 100 прим. Зам. 2.

Друк: ФОП Голіней О.
76000, Україна, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 128,
+38 066 481 66 01, e-mail: gsm1502@ukr.net